

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

NR. 69

SEŠTADIENIS — SATURDAY, KOVAS — MARCH 22, 1980

Vol. LXXIV Kalba 25 a.

BAŽNYČIOS KRONIKA ITALŲ KALBA

(Tęsinys)
Vatikano radijo programų centrinė redakcija, pristatydama Lietuvos katalikų Bažnyčios kroniką rinkinio italų kalba antrąjį tomą, pradžioje pateikia informacinių žinių apie Lietuvą, primindama, jog Lietuva 1940 metais, Stalino ir Hitlerio slapto suokalbčio pasėkoje, buvo prievartiniai įjungta į Sovietų Sąjungą. Nuo tos dienos, prasidėjo katalikiškos lietuvių tautos ilgas ir skausmingas kryžiaus kelias. Ilga ir sunki priespauda, betgi, nenuslopino lietuvių tautos gilaus tikėjimo. Tai paliudija, rašo Vatikano radijo programų redakcija, tai paliudija šie Vengrijos katalikų Bažnyčios primo kardinolo Lekai žodžiai, pasakyti jam besilankant Lietuvoje: Kalbėti apie Lietuvą ir jos tikinčiuosius gali tik tas, kuris yra asmeniškai juos pažinęs... Aš niekad nemaniau, kad Baltijos jūros pakraščioje būtų taip giliai tikinčių katalikiškos tautos, kaip lietuvių tauta. Dabar aš ją pamaciau ir įsitikinau. Todėl nenustabu, rašo toliau Vatikano radijo programų centrinė redakcija, kad Popiežius Jonas Paulius II-sis Washingtono susitikęs su Lietuvos diplomatinio atstovu prie amerikiečių vyriausybės — daktaru Bačkium — jam yra pasakęs, jog jis kasdieną meldžiasi už Lietuvą. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, rašo Vatikano radijo programų redakcija, vaizdžiai ir ištikimai atspindi lietuvių tautos ištikimybę tikėjimui, už tikėjimą patiriamas skriaudas, o taip pat ir pasiryžimą apsaugoti tikėjimą nuo turto nuo ateistų užmačių. Kronika nėra lakios kūrybinės fantazijos vaisius. Ji tesirboja tikrų faktų aprašymu, tuo būdu atskleidama pasauliui Lietuvos tikinčiųjų gyvenimo tikrovė. Baigdama naujai pasirodžiusio veikalo recenziją, Vatikano radijo centrinė redakcija reiškia viltį, kad šių metų eigoje pasirodys ir trečias Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos rinkinys italų kalba. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, pažymi redakcija, yra didžiai verta užsieniečių skaitytojų dėmesio. Kronika nėra vien dokumentų rinkinys. Tai žymiai daugiau negu priespaudos ir neteisengumo faktų slapta kronika. Šiame Lietuvos tikinčiųjų pagrindinio leidinyje su melle ir pasižentimu aprašomas ištisas labai skaudus, bet ir garbingas lietuvių tautos istorijos tarpinys.

(Pabaiga)

KATALIKAI PASAULY

Aplankė parapiją

Popiežius Jonas Paulius II-sis aplankė Šv. Roberto Bellarmino Romos parapiją, Šv. Roberto Bellarmino parapiją buvo įsteigta prieš maždaug 50 metų modernioje Romos Parolii rezidenciniame kvartale. Parapijai priklauso apie 15 tūkstančių tikinčiųjų. Ją aptarnauja tėvai jėzuitai. Erdvioje parapijos bažnyčioje Popiežius aukojo Šv. Mišias, po to, kaip paprastai susitikio su atskiromis tikinčiųjų grupėmis.

Ispanai misijonieriai

137 ispanų misijonieriai praėjusiais metais nuvyko apštalauti į Pietų Ameriką. Ju tarpe 29 vienuoliai kunigai, 65 seselės, 19 pasauliečių kunigų ir 24 pasauliečiai misijonieriai. Iš viso Pietų Amerikoje dirba 14.600 misijonierių ispanų. Ten yra didelis kunigų trūkumas, nes šešiem tūkstančiam tikinčiųjų tenka tik vienas kunigas. Tuo tarpu Ispanijoje vienas kunigas aptarnauja maždaug vieną tūkstantį žmonių.

Lenkijos šventovė

Praėjusiais metais daugiau negu šeši milijonai maldininkų aplankė garsiąją Čenstakavos Dievo Motinos šventovę, kurioje yra garbinamas stebuklingasis Šv. Mergelės Marijos — Lenkijos Karalienės — paveikslas. Vien tik pagrindinių dvylikos liturginių švenčių dienomis ir popiežiaus vizito šventovėje proga Čenstakavą aplankė 4 milijonai ir 380 tūkstančių maldininkų ne tik iš visos Lenkijos, bet ir iš įvairių užsienio kraštų. Daugiasia užsieniečių maldininkų grupių — net 315 — atvyko iš Jungtinių Amerikos Valstijų, 236-ios grupės atvyko iš Italijos ir 163 iš Vakarų Vokietijos.

Daugiau pašaukimų

Federatyvinėje Vokietijoje pastoviai gaushėja dvasiniai pašaukimai.

mai. Praėjusiais metais Vakarų Vokietijoje buvo 2.335-ki kunigystei besirušiantys teologijos studentai, tai yra septyniais procentais daugiau, negu 1978-ais metais. I Vakarų Vokietijos kunigų seminarijas praėjusiais metais įstojo 514 studentų. Buvo įšventinti 164-ri nauji kunigai.

Keralos katalikai

Keralos valstijoje, Indijoje, ypatingu būdu klesti dvasiniai pašaukimai. Neseniai suvedus statistinius duomenis iš 21-nos Indijos vyskupijos, paaiškėjo, kad iš 10-ies tūkstančių indų kunigų, šeši tūkstančiai yra kilę iš Keralos. Iš 44-rių tūkstančių indų seserų vienuolių, 32 tūkstančiai yra kilę iš tos pačios pietinės Indijos valstijos. Iš bendro aštuonių tūkstančių klierikų skaičiaus Indijoje, net šeši tūkstančiai yra iš Keralos. Dalis Keralos katalikų kunigų kasmet vyksta apaštalausti į šiaurės Indijos rytus. Tokiu būdu Keralos valstija tapo netiesiogiai šaltiniu katalikų Bažnyčios veiklai Indijoje.

Šventųjų sukaktis

Popiežius Jonas Paulius II-sis kovo 23 dieną vyks į Noriją, centro Italijoje, dalyvausti čia rengiamose iškilmėse, kuriomis bus atžymėta švento Benedikto Nursiečio ir jo sesers šventos Scholastikos gimimo penkiolikos šimtmečių sukaktis. Apie šią savo kelionę pranešė pats šventasis Tėvas, sekma dienos susitikime su tikinčiais, susitarusiais švento Petro alkšteje. Primesius šių šventųjų palikusių gilius pėdsakus ne tik Bažnyčios gyvenime, bet taip pat viduramžių ir modernių laikų Europos istorijoje. Popiežius pranešė, kad šios savo kelionės metu jis taip pat aplankys nuo žemės drėbėjimo praėjusiais metais nukentėjusias centrines Italijos sritis.

Nuotrauka iš kovo 1 d. balsavimo Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje. JAV ambasadorius Donald McHenry balsuoja už arabų rezoliuciją, kritikuojančią Izraelio sodybas okupuotose žemėse. Užpakalyje, dešinėje, balsavimą stebi Izraelio delegatas Yehuda Blum, kurio veide matosi nusteibimas. Sekretorius Vance kelis kart prisidėmė kaktę dėl šios "klaidos".

Reikalauja greit paleisti įkaitus

Gali laikyti įkaitus 10 metų

Haga. — Tarptautiniame Hagos teisme Amerikos atstovas pareiškė, kad dabartiniai ženkliai Irane neleidžia įspėti, ar ajatola Khomeinis laikys amerikiečius įkaitus mėnesį, metus ar visą dešimtmetį. Jis reikalavo, kad Tarptautinis teismas pareiklautų nubausti kaltus dėl šio pagrobimo arba atiduotų juos JAV teismams. Reikalaujama diplomatiniam personalui imuniteto nuo visokių formų kaltinimų ir baudinių, reikalaujama ir piniginės kompensacijos.

Iranas šio teismo posėdžius boikotuoja, kaip boikotavo ir gruodžio 15 d. teismo reikalavimą tuoj paleisti įkaitus. Tarp 15 šio teismo teisėjų yra ir Sovietų Sąjungos atstovas Platonas Morozovas. Jis paklausė JAV atstovą — kaltintoją, kodėl Amerika prašė teismą atidėti sprendimą. Robert Owen, valstybės departamento teisinis patarėjas, atsakė, kad tuo metu buvo organizuojama Jungtinių Tautų komisijos kelionė į Iraną ir buvo vengiama jos misijai paženklinti.

Jungtinių Tautų gen. sekretorius Kurt Waldheim, komentodamas senatoriaus Richard Lugar, respublikono iš Indianos reikalavimą tuoj pradėti Irano blokadą, pareiškė spaudai, kad jėga šio įkaitų klausimo nebus galima išspręsti. Jėgos panaudojimas pirmiausia išstatytų į pavojų amerikiečių gyvybes ambasadoje. Jis siūlė būti kantriems ir užsispyrusiems, siekiant teigiamo įkaitų sprendimo. Jį laimėti galima tik diplomatiniais keliais, pasakė Waldheimas.

"Washington Post" pasikalbėjimas su Irano gynybos ministru Mustafa Ali Chamranu atidengė, kodėl Iranas nebijo Sovietų Sąjungos ar JAV puol-

Ar rinkimuose bus trečioji partija?

Washingtonas. — Demokratų partijos nacionalinio komiteto pirmininkas John White po pirmųjų Illinois valstijos rinkimų pareiškė baimę, kad respublikonas kandidatas Andersonas gali pasiskelbti "trečiosios partijos" kandidatu. Tuo atveju jis ne tiek pakenktų respublikonams, kiek demokratams, nes pas jį peritų nemažai dešiniojo sparno demokratų.

Kai kurie politiniai stebėtojai mano, kad Andersonas gali tapti Reagano viceprezidentu. Nurodoma, kad Reaganas, laikomas dešiniojo sparno atstovu, 1976 m. buvo numatęs viceprezidentu liberalą senatorių Richardą Schweikerį. Siekdamas "politinės lygsvaros" Reaganas gali pakviesti Andersoną savo partneriu. Tuo būtų laimėta ne tik politinė, bet ir geografinė pusiausvyra.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Sovietų krepšinio pirmenybėse Kauno "Žalgiris" išsikovojė antrą vietą. Maskvoje paskelbta sovietų krepšinio olimpinė rinktinė, kurioje loš S. Jovaiša. Sudaryta ir atsarginė rinktinė, kurioje yra V. Masalskis ir R. Čivilis, abu iš "Žalgirio". Šios rinktinės treneris — latvis A. Kraulinš.

— Suomijos teismas nuteisė Ella Helena Helin 4 metais kalėjimo už šnipinėjimą Sovietų Sąjungai. Ji nuo 1974 m. par davinėjusi sovietams slapta informaciją. Jai teks sumokėti valdžiai ir piniginę baudą — 8,900 dol. Tiek ji gavusi iš sovietų agentų.

— Baigus skaičiuoti Massachusetts valstijos pirmųjų rinkimų balsus, paaiškėjo, kad Illinois kongresmanas Andersonas gavo daugiau balsų už kitus respublikonų kandidatus, tik jo pavardė buvo įrašyta į 2,203 demokratų kortelės, todėl tie balsai neduos jam respublikonų partijos delegatų. Bushas gavo 14 delegatų, o Reaganas ir Andersonas po 13.

— Karpant 1981 m. biudžetą, 386 mil. dol. atimti iš pašto valdybos. Manoma, kad nebus pašto patarnavimų šeštadieniais.

— Amerikos užsienio prekybos deficitas pernai siekė tik 317 mil. dol., kada 1978 m. deficitas buvo 13,47 bil. dol. Nežiūrint naftos kainų kilimo, užsienio daug uždirbo tarptautinės JAV biznio bendrovės.

— Britanija pripažino, kad Sovietų Sąjungos žurnalistas buvo neleidžiama lankytis Rodezijoje ir šiaurinėje Airijoje. Šie suvaržymai prasidėjo po sovietų invazijos Afganistane.

— Pakistano vyriausybė pareiškė, kad iš pareigų vyriausybėje ir kariuomenėje pasitraukė generolas Faiz Ali Chishti ir gen. Hassan Khan.

— Amerikos gazolinio atsargos kovo mėn. labai pakilo ir pralenkė buvusį rekordą, pasiekė 1978 m. kovo mėn.

— Maskvoje akademiko Sacharovo draugai skelbia, kad jis pakeitė nuomonę ir dabar mielai emigruotų į Vakarų, jei sovietų valdžia duotų leidimą.

— Prie Tailandijos sienos esančioje kambodėjiečių pabėgėlių stovykloje kovoje žuvo 43 asmenys ir daugiau 100 buvo sužeisti. Tvarką atstatė Tailandijos kariuomenė.

— Nekilnojamo turto bendrovės prezidentas pareiškė senato bankų komitete, kad ši dešimtmė Amerikoje pasireiškė milžiniška namų ir butų krize, kuri sukels sąmyšį ir neramumus. Dėl didelių bankų palūkanų namų ir butų statyba visai sustos.

— Indijos premjeras Gandhi sūnus Sanjay buvo išteisintas dar vienoje byloje, kuri buvo pradėta, kai jo motina nebuvo premjerė.

NUTARTA SUMAŽINTI GYNYBOS LĖŠAS

Bandoma sumažinti vyriausybės išlaidas

Washingtonas. — Atstovų Rūmų biudžeto komitetas ketvirtadienį posėdyje iki vidurnakčio, svarstydamas, kaip sumažinti 1981 metų biudžetą, kol kas išlaidas nukarpyti, kurias palikti ar net padidinti. Tarp prezidentui palankių komiteto demokratų buvo ir liberalų, kurie daugiausia puolė gynybai numatytas sumas.

Į šias diskusijas aktyviai įsijungė ir kandidatas į prezidento vietą senatorius Edward Kennedy. Artėjant antradienio pirminiams rinkimams New Yorko valstijoje, senatorius savo kalbose puola prezidentą Carterį, sakydamas, kad Carteris aiškiai atsisakė savo paties rinkiminių pažadų. "Prezidentas, — pasakė jis, — kuris prieš ketverius metus žadėjo subalansuoti biudžetą, siūlo dabar biudžetą su 16 milijonų dolerių deficitu".

Biudžeto komiteto liberalai aiškino debatuose, kad iš politinio taško labai blogai atrodys toks biudžetas, kuriame apkarpos programos, kaip maisto kortelės, vaikų maitinimas, asignavimai medicininiams aptarnavimui, švietimui, socialiniam ap rūpinimui, gyventojų namų statybai, o kariniams reikalingas sumos paliekamos nesumažintos.

Komitete buvo siūloma gynybos išlaidas padidinti, tačiau po ilgų ginčų nutarta Pentagonui

skirtas lėšas sumažinti 1,4 bil. dol. Atstovai nesistengė nustatyti, kur iš kurių programų tos lėšos turi būti atimtos. Kai kurie aiškino, kad tokia lėšų dideliame departamente, kaip Pentagonas su 147,9 milijonais dolerių, bus nesunku sutaupti vieną milijoną.

Minėtas senatorius Kennedy vienoje kalboje pavadino "neapgalvotu" Baltųjų rūmų nutarimą paskirti papildomai daugelį milijonų dolerių naujoms kariuomenės sistemoms kurti. Jo nuomone, joks rėmimas "įvykiais Afganistane", kaip daro prezidentas Carteris, siekdamas toliau didinti ginklavimosi varžybas, "negali pateisinti skuboto nutarimo pradėti gaminti branduolinį ginklą — "MX".

Komitetas biudžetą sumažino 16,5 bil. dol. Naujas biudžetas patvirtintas 11—6 balsais.

Sekretorius Vance senato komitete

Washingtonas. — Valstybės sekretorius turėjo aiškintis senato užsienio reikalų komitete dėl balsavimo Jungtinės Tautos. Jį karštai puolė New Yorko sen. Javits ir kiti. Komiteto pirmininkas sen. Church nusiskundė, kad komiteto kvieisti nepasirodė ambasadorius McHenry ir kiti pareigūnai. Vance atsakė, kad tik jis atsakingas už valstybės departamento politiką ir veiksmus. Jis pakartojo, kad JAV toliau laikosi įsipareigojimų Izraeliui ir jo saugumui, tačiau nepritaria sodybų steigimui, nes tai į pavojų išstato taikos procesą.

Net ir Sovietų Sąjungą kritikuavo JAV politiką. Tass agentūra rašo, kad "prezidentas Carteris, atitrukdamas nuo realios padėties, tai demagogiškai stoja "ginti islamo", reiškia paramą arabų valstybėms, tai, žiūrėk, kitą dieną ciniškai demonstruoja visišką arabų tautų pagrįstą teisę ir interesų nepasąmonę, pastoviai remdamas ekspansionistinį Izraelio kursą".

Negudrus aukso plėšikų žygiai

Miami. — Floridos policija suėmė tris asmenis: Eleodoro Martinez ir jo žmoną Esperanciją bei Pedro Riviera. Kovo 6 d. iš Miami aerodromo buvo pavogta 790,000 dol. vertės gryno aukso luitų, auksinių ir sidabrinų dirbinių ir metalo laužo, kurio savininkas — Trendline Jewelry. Po kelių dienų įsilausta į tos pačios juvelyrinės kompanijos pastatą ir išnešta aukso už 8 mil. dol.

Praėjusį ketvirtadienį trys asmenys pasiūlė parduoti aukso tai pačiai bendrovei. Tarnautojai kai kuriuos gaminius atpažino ir pakvietė policiją.

KALENDORIUS

Kovo 22 d.: Oktavianas, Kotrana, Linas, Gantė.

Kovo 23 d.: Domas, Akvilė, Galgintas, Vismantė.

Kovo 24 d.: Gabrielis ark., Hilda, Daumantas, Nika. Saulė teka 5:53, leidžiasi 6:04.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 50 l., naktį 30 l.

Is Ateitininku Gyvenimo

REDAGUOJA Jonas Zadelis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 6522 So. Rockwell Ave., Chicago, IL 60629. Tel. 778-7852

PAGERBĖME ŠVENTĄJĮ KAZIMIERĄ

Prieš keletą metų kun. dr. P. Celiešius darbavosi Los Angeles Šv. Kazimiero parapijoje, talkindamas prel. J. Kučingui. Čia jis gražiai veikė su ateitininkais, palaikė gerus santykius su kitų organizacijų darbuotojais ir įsigijo daug draugų. Kai jis išvyko iš Los Angeles, visi jo pasigedo. Jis dirbo su vyskupu A. Deksnu lietuvių sielovadoje Europoje, retkarčiais atsilankydamas Kalifornijoje. Neseniai išėjęs pensijon nutarė apsigyventi Los Angeles. Ką tik grįžus iš Europos, jam buvo surengtas sutiktuvių pagerbimas Antano ir Dalilės Polikajūčių namuose. Atsilankė daug jo gerbėjų, ypač ateitininkų.

Kovo 9 d. prel. P. Celiešius pakvietus, jo namuose įvyko ateitininkų metinis susirinkimas. Susirinkimo pradžioje buvo paminėtas Šv. Kazimieras, kaip simbolis lietuvių pasipriešinimo prieš rusus. Prel. P. Celiešius sukalbėjus malda į Šv. Kazimierą, kaip vienintelį lietuvių pripažintą šventąjį, sendraugį skyrė priminimą I. Bandzulis pateiktą šio šventojo karaliaus gyvenimo metmenis, paremtus istoriniais šaltiniais, ypatingai išskeldamas raitelį ant balto žirgo prasmę kovoje su rusais. Šią temą papildė prel. P. Celiešius, nupasakodamas šventąjį kanonizacijos procedūrą senaisiais ir vėlesniais laikais. Jis palietė šaltinius, kurie neabejotinai rodo Šv. Kazimiero lietuvišką kilmę, nežuvinant, kad lenkai jį neteisėtai savinasi. Prel. Celiešius pažymėjo, kad jo laiko, kada gyvenė Šv. Kazimieras, tautybės sąvoka skyrėsi nuo dabartinę laikų. Tačiau pamatuota galima tvirtinti, kad Šv. Kazimieras mokėjęs lietuvių kalbą.

Toliau prel. P. Celiešius kalbėjo Vilniaus vyskupo klausimu. Šiuo metu dalis Vilniaus vysku-

pijos yra Lenkijos administracijoje ir tos dalies ordinaras yra vyskupas reziduojas Baltstogėje. Lietuvos teritorijoje esanti dalis su Vilniumi yra valdoma kapitulos išrinkto kun. Gutausko, nes teisėtai vyskupas J. Steponavičius yra sovietinės valdžios nušalintas iš pareigų.

Prel. Celiešius nupasakojo, kad esama dviejų nuomonių dėl Vilniaus vyskupo. Vieni mano, kad neturėtų būti skiriamas kitas vyskupas ir viskas paliktina kaip dabar, nes tai būtų nusileidimas sovietams ir asmeniškas smūgis vysk. J. Steponavičiui. Kiti galvoja, kad būtų naudingiau, jei būtų paskirtas lietuvis vyskupas. Ta prasme nutarta suredaguoti raštą ir pasiųsti į Romą popiežiui Jonui Pauliui II, kurio itaka pasaulyje yra labai didelė. Čia prisimintinas kadaise Stalino navius klausimas, kiek divizijų karių turis popiežius... Popiežiaus lankymasis užsienyje parodė, kad turis divizijų jis turis labai daug, nes buvo visur sutiktas taip, kaip dar niekur tokio dėmesio nesusilaukė joks apsilankęs pasaulinis valdovas.

Antroje susirinkimo dalyje pirm. I. Bandzulis painformavo susirinkusius apie praėjusių metų veiklą. Po to buvo išrinkta nauja valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė: pirm. I. Bandzulis, vicepirm. J. Valukonis, II vicepirm. J. Motiejūnas, išd. P. Grūšas, sek. R. Bureikienė ir valdybos narys jaunimo reikalams J. Raulinaitis. I revizijos komisiją išrinkti: J. Kupronis, I. Medziukas ir F. Palubinskas. Susirinkusieji pagėdavo, kad ateitininkų dvasios vadu būtų paskirtas prel. P. Celiešius.

Be šio susirinkimo atliktų darbų, dar buvo vašinamasi ponų suneštais užkandžiais ir vyko asmeniškų pokalbių. Ig. M.

IS LOS ANGELES MOKSLEIVIŲ VEIKLOS

Los Angeles Vytauto Mačerno moksleivių ateitininkų kuopos susirinkimas įvyko kovo 2 d. Palubinsko namuose.

Susirinkimą atidarė malda. Žiūrėjome mūsų globėjos, Marytės Sandanavičiūtės-Newsom atsiųstą filmą, "The Freak", apie pabėgėlį, kuris sugrįžo namo ir įsteigė organizaciją vaikų auklėjimo reikalui. Po to diskutavome filmo temą. Mūsų globėja iškėlė idėjų klausimą: "Ką jūs darote kasdien parodyti, kad esate kr.ščionys?"

Buvo daug idėjų atsakymų: "Mes persižegnojame prieš valgi, meldžiamės rytais ir vakarais, užstojam kitus, kai jiems reikia pagalbos ir esam draugiški tiems, kuriems reikia draugų."

Dar diskutavome, kodėl yra geri ar blogi santykiai tarp brolių ir seserų, ir kokie yra mūsų ryšiai su savo tėvais. Kalbėjome apie religiją, palietėme šeimos bei žmonių santykius.

Susirinkimą užbaigė malda. Pabaigoje dar atšventėm Kovo Palubinsko gimtadienį.

Ginta Palubinskaitė

PAVASARIO ŠVENTĖ ATEITININKŲ NAMUOSE

Pirmoji pavasario šventė Ateitininkų namuose, Archer Ave. (Rt. 171) ir 127 St., Lemont, Ill. ruošiamą gegužės 10 d., 7 val. vak. Idomią programą išpildys rašytojas Al Baronas. Bus vakarienė ir šokiai. Maloniai visi kviečiami ir laukiami. Pelnas skiriamas Atei-

Cicero jaunučiai ir jaunieji Ateitininkų namuose, Lemonte, susirinkimo metu.

Nuotr. A. Zaiskaitės

ATEITININKŲ VIENYBĖ

Pasakoja Stasys Barzdukas

(tesėja)

Jei principas reikalauja jį ginti ir jo laikytis, tai taktika leidžia tam tikrą laisvę. Prof. Salkauskis sakė: "Ten, kur reikalingas yra suderinimas įvairių įvairiausių pažiūrų praktikos dalykuose ir sutaukymas priešingų interesų, kompromisai neišvengiami, tik reikia gerai skirti, kad kompromisai tegali leisti žmonių interesus ir taktikos priemones, bet ne dorinius principus". (psl. 191).

Čia duotos kelios ilgesnės prof. Salkauskio citatos rodo, kaip jis rimtai žiūrėjo į visuomeninį ateitininkų darbą ir kokius didelius reikalavimus šiam darbui statė, kad būtų išvengta tų blogybių, kurios brovėsi į lietuvišką nepriklausomos valstybės gyvenimą. Štai tos kelios blogybės, kurių nesame nusikratę ir šiais laikais: "Stoka moralinių ir legalinių autoritetų, teisėtai laimėtų visuomeniniame gyvenime; visuomeninės vienybės suirimas tvirtų visuomeninių principų bei pažiūrų sunykinimas, asmens laisvės ir šiaip jau prigimtų teisių negerbimas, visuomeninių idealų paniekimas, kitaip tariant, — praktinis visuomeninis nihilizmas ir skepticizmas yra užvaldę mūsų gyvenimą plačiai ir giliai". (psl. 211).

Sakėme, kad ateitininkai sa-

Circle, kaip kad buvo pažymėta. Anketos, kurios bus siunčiamos globėjams / globėjoms bus su patikslintu adresu.

G. Kriaučiūnienė

2 ELEGANTIŠKOS SALES

ISNUOMOJAMOS Banketams, Vestuvėms ir Kitiems Pobūviams

MR. ANTHONY'S

7348 W. Irving Park Road

NORRIDGE, ILLINOIS

Tel. 453-2106 arba AL 2-9408

Rita ir Petras Dūdai, Savininkai

Kviečia užsisakyti salą dabar, kol dar yra laisvų vietų.

Geras patarnavimas — puiki vieta Priėmamos kainos

Vieta automobiliams pastatyti.

1980 KELIONĖS Į LIETUVĄ

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU (Established in 1959)

1-OS SAVAITĖS KELIONĖS IS NEW YORKO/BOSTONO

\$895.00 — Gegužės 12 d., Rugšėjo 15 d., Rugšėjo 23 d., Spalio 6 d., Spalio 19 d.

\$995.00 — Gegužės 25 d., Birželio 8 d., Birželio 23 d. (Sokių ir Dainų Šventė).

\$1040.00 — Birželio 29 d., Rugpjūčio 10 d.

2-JŲ SAVAITIŲ KELIONĖS IS NEW YORKO/BOSTONO

\$1295.00 — Birželio 13 d., Rugpjūčio 18 d. (Su Ryga ir Leningradu).

\$1400.00 — Rugpjūčio 10 d. (6 dienos Romoje).

\$1445.00 — Birželio 23 d. (Su Šveicarija ir Vokietija).

\$1445.00 — Birželio 29 d. (Su Švedija ir Danija).

Kelionės iš Chicago pridėti prie kainos dar \$100.00.

(Visos kainos apskaičiuotos asmeniui gyvenant dviese kambaryje).

• ALL PRICES SUBJECT TO CHANGES AND INCREASES IN 1980.

Užsiregistravusiems padedame įsigyti pasus, sutvarkome visus kelionės reikalingus dokumentus, gauname vizas.

DAROME ČIA PAT VIETOJE PASO IR VIZOS NUOTRAUKAS!

VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS! PRAŠOME REGISTRUOTIS!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643. — Tel. (312) 238-9787

principų nustatymo. Bendruomenė turi būti visuotinė, tad ją sudaro "pasaulyje pasklidę lietuviai", ir demokratinė, tad joje sudaromos sąlygos aktyviai reikštis kiekvienam lietuviui. Bendruomenės organizaciniu pavidolu imamas Lietuvos valstijos: kaip valstijai priklauso kiekvienas jo gyventojas, taip Bendruomenėi gali priklausyti kiekvienas tam tikroje teritorijoje gyvenantis lietuvis. Šitokiai Bendruomenės sampratai ateitininkai yra pritarę kompetentingų savo organų (suvažiavimų) nutarimais ir jos atveju jų einama kartu ir viešingai. (Bus daugiau)

Dalis Chicago moksleivių ateitininkų Kun. Lipnūno kuopos narių, aptarę savo bėgamuosius reikalus.

Nuotr. Ritos Musonytės

For Your Easter Shopping SEIGAN'S STORE FOR MEN AND BOYS FEATURING CLOTHING FOR THE HUSKY MAN AND BOY

NO CHARGE FOR ALTERATIONS

See Our 3-Piece Vested Suits By CALVIN

Husky and Stout Suits for Boys

We carry HUSKYS, STOUTS, SLIMS and REGULARS in suits, sport coats, shirts, jackets, slacks, knit shirts.

See Our Beautiful Selection of Suits for COMMUNION and GRADUATION

A Complete Store for Men and Boys

We Carry Boys Vested Suits In the Newest CHALK-STRIPE Fashion

SUITS By CALVIN

Large Selection of Vested Suits and Sport Coats for Men

STAMBIEMS IR AUKŠTIEMS VYRAMS KOSTIUMAI ir ŠVARKAI IKI 60 dydžio SHIRTS UP TO SIZE 20 NECK JACKETS UP TO SIZE 56

We Honor Master Charge, Visa & Bank Americard Open Thursday's To 8 p.m. Other Days to 5 p.m. r Open 2 Sundays Only Before Easter EASTER HOURS, SUNDAY MARCH 23 IR 30 NUO 10 iki 4 val. p.p.

SEIGAN'S STORE FOR MEN AND BOYS 4640 S. Ashland Ave. YA7-1272

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays. Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society. Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nusiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje U.S.A.	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

darbui yra davę nemažą aktyvių darbuotojų, nepaisant, kaip jie būtų pasiskirstę grupiniu pagrindu. Mat ateitininkų esama taip pat Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungoje ir Lietuvių Fronto Bičiulių sambūryje. Šiuo atveju jų einama kartu ir viešingai. (Bus daugiau)

Advokatų Draugija

VALDEMARAS BYLAITIS

IR

VINCAS BRIZGYS

Teisų daktarai

2458 W. 69th Street, Chicago, IL

Visi tel. 778-8000

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446

Jei neatliepiate, skambinti 374-8004

Priima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus

treč. Seš. 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvio gydytojas

3925 West 59th Street

Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4

val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTĖ

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.

Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. tel. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-mos ir Campbell Ave. kampas)

Val.: pirm., antr., ketv., penkt., ir šešt. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Telef. — 282-4422

Dr. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Ofis:

111 N. WABASH AVE.

4200 N. CENTRAL AVE.

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 val.

Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

Tel. — GR 6-0617

6958 S. Taiman Ave.

PAMELA'S (Unisex)

PRECISION HAIR DESIGNS

GRAND OPENING SPECIAL

Wash & set \$3.99 — Mon. & Tues. only.

All Perms \$4.99 with purchase of Cut

& Set with this ad only. Offer expires

April 5th, 6239 W. 26th St., Berwyn

— 788-9204

WAGNER and SONS

TYPEWRITERS AND

ADDING MACHINES

Nuomoma, Parduoda, Taiso

Virš 50 metų patikimas jums

patarnavimas.

5610 S. Pulaski Rd., Chicago

Phone — 581-4111

DARBO IR PASIRYŽIMO DVASIA

Netolima praeitis, kai daugeliui reikėjo kurti ir kurti savo ateitį. Lietuvių ateivija Amerikoje prieš pirmąjį ir antrąjį karus labiausiai buvo susirūpinusi, kaip sukurti savo gyvenimus, kad jų vaikams būtų lengviau, kaip sukurti savo institucijas, kad tautinis ir religinis gyvenimas neišblėstų. Jeigu tas kūrimasis buvo sunkus šio šimtmečio pradžioje, tai jis mažai palengvėjo ir porai trejetui dešimtmečių prabėgęs. Gal tik tada palengvėjo, kai jau atsirado daugiau švietimo, mokytesnių žmonių, lengviau, galinčių ne tik parapijas ir mokyklas steigti, bet ir jas stiprinti. Taip pat atsirado daugiau, kurie išlaikė savo spaudą, stipriau susiorganizavo specialius tikslams. Čia jau įsikūrusios vienuolijos organizuotai darbu dar daugiau padėjo visose srityse, kurioms reikėjo sutelkinių pajėgų.

Prieš pirmąjį karą įsikūrė Šv. Kazimiero seserų vienuolija, kuri tuoju pradžioje vestė parapijas mokyklas. Įsikūrė pranciškiečiai, kurios taip pat įsijungė į tuos pačius darbus. Abi šios vienuolijos ėmėsi ir labdaros bei senelių globos darbų. Įsielovados, spaudos ir mokytojų darbus greitai įsijungė 1913 m. Amerikoje įsikūrusi Marijonų vienuolija, kuri savo didelių įnašų paliko misijai ir kolektyvų vedimu, parapijų administravimu, jaunimo auklėjimu ir spauda. Pradėjusi tik su dviem kunigais, ji per porą dešimtmečių išaugo į pajėgų vienatę, kuriai jau galėjo reikštis visoje Amerikoje, kur tik buvo lietuvių parapijų ar paskirų sambūrių.

Būtų neteisinga, jeigu vienuolija manytų vieną viską atlikusi. Su ja kartu dirbo dvi dešimtys pasauliečių, nesidami kunigų pareigų, bet dirbdami kunigų darbus. Jų pagalba buvo sukurto tinkamos institucijos, jų parama įsigytos reikalingos priemonės, jų pasiryžimu ir veikla buvo atlikti darbai, kuriuos vienuolija pagal savo šūki "Kristui ir Bažnyčiai" šio krašto lietuvių religiniui ir tautinui požiūriui stengėsi išlaikyti tinkamame lygyje.

Amerikos marijonų pirmūnų kun. Felikso Kudirkos darbai buvo našūs ir plačios apimtys visose lietuvių kolonijose. Jis pats turėjo tiek užsiėmimų, kad, iš tolo žiūrint, reikia stebėtis jo pajėgumu. Jo šimtinis dėlo diktavo dirbti ne vienam ir ne keliems, bet organizuoti artimuosius, turinčius idealizmo aukotus tam pačiam Kristui ir tai pačiai Bažnyčiai. Ir prieš 66-rius metus jo pastangomis buvo suorganizuoti Marijonų bendradarbių branduoliai, kurie išaugo į didžiulį ir derlingą medį, per daugelį metų sutekusį gražiausių krikščioniškų ir tautinių darbų turta. Tai buvo jo sugebėjimas pažinti savo laiką ir savo aplinką, taip pat daugelio idealistų pasiryžimą aukotis, kad tik lietuviškoje šeimijoje būtų gražiau ir turiningiau. Vieni ir kiti savo krikščioniškais darbais įprasmino savo gyvenimo dalį ne tik kasdienos darbais, bet ir auka kičiams.

Marijonų bendradarbiai buvo pagal vienuolijos atnaujintojo arkivyskopo Jurgio Matulaičio mintį tie darbininkai, kurie buvo ramos ir akys, kai reikėjo platesnius dirvonus apimti ar kai reikėjo matyti, kur kokia pagalba labiau reikiama. Aukojosi patys vienuoliai, nesigailėdami savo jėgų ir sveikatos, net per anksti mirė, kaip kun. Kudirka, kun. Kulikauskas ar kun. Navickas. Nesigailėjo savo darbo, jėgų ir aukos ir bendradarbiai, kurie norėjo pagelbėti, kad religinis ir tautinis lietuvių gyvenimas klestėtų parapijose, mokyklose, spaudoje, visuomeninėje veikloje.

Tų pirmūnų, kurie nuo 1924 m. jungėsi į darbus kartu su Marijonų vienuolija jau beveik nėra nė vieno. Bet atėjo jų vieton nauji, jaunesni, su dideliu pasiryžimu ir aukos dvasia kurti naują gyvenimą lietuvių šeimijose tarpe. Reikėtų palyginti daugelį tų institucijų — parapijų, mokyklų, spaudos darbų, — kurios lietuviškam gyvenimui išvijoje davė kryptį, lietuvius išlaikė draugėje, skatino aukotis ir aukoti net toli paliktos tėvynės reikalams. Bet tai neįmanoma. Užtenka tik pažvelgti į šią bendradarbių aukos dvasią ir pamatyti jų duoklę šeimijoms gyvenimui.

Kai šiandien iš tolimesnės perspektyvos žvelgi į lietuvių organizacijų ir sambūrių atliktus tuos darbus, tegali tik stebėtis tų darbininkų pasiaukojimu. Jų labiau, žvelgiant į įvairių vienuolių bendradarbių, rėmėjų, aukotojų idealizmą, pamatai, kad tai buvo žmonės, kurie nesigailėjo savo laiko, savo vargo ir pastangų, kad tik ta ar kita vienuolija lengviau galėtų siekti savo tikslų, kad tik plačiau apimtų savo darbus lietuvių šeimijose gyvenime. Ypač su nuostaba galima žiūrėti į Marijonų bendradarbių veiklą, kuri jau 66-rius metus be pertrūkų varoma be poilsio dirbama ir be atsilaukimo ir savo kartais silpnas jėgas aukojama vienuolijai, kuri taip pat turi savų sunkumų, kad ji savo darbuose nesustotų ir savo siekimais pajėgtų apimti plačiausias lietuvių veiklos sritis.

Per šį šėsių dešimtį metų laikotarpį daugelis bendradarbių iškeliavo amžinybėn. Juos vienuolija ir patys bendradarbiai prisimena su pagarba, dėkingumu ir malda. Daugelis dar ir dabar aukoja savo jėgas, nors jau amžiaus našta slepia ir nuovargis greičiau jaučiamas. Juos su pagarba ir dėkingumu sutinkame jų seime ir bet kuriame susirinkime.

Dar nuostabiau, kad daugelis (paminėtina šiemet mirusi a.a. Pranciška Dvilaitienė) nesustoja savo darbuose iki pat mirties, nes jaučia, kad tik savo darbu ir auka įprasmina krikščionišką gyvenimą žemėje. Tokius išminėti reikėtų ilgo sąrašo. Bet jie visi ir jos visos yra vienuolijos, gyvųjų bendradarbių ir veikiančių institucijų vadovų širdyse ir minčių. Tai pranokėjai, kurių pėdomis reikia sekti ir kurių gyvenimo pavyzdžius reikia rodyti jaunesniosioms lietuvių kartoms.

Pastintant 53-čiąjį seimą, kuriame Marijonų bendradarbiai vėl darys naujus pasiryžimus, vėl prisimins savo iškeliavusius narius, vėl skatins vieni kitus neprarasti drąsos dirbti Kristui ir Bažnyčiai, savo tautai ir savo broliams, reikią tik pareikšti pagarbą, malda ir geriausius jausmus, kad ir ateitis būtų ne miglomis apsiasta, o švītėty palaiminga šviesa, kuri žadina viltis ir skatina tolimesniems darbams. Šiam seimui to ir reikia palinkėti.

Pr. Gr.

NESILAIKYDAMI SUTARČIŲ, RUSAI PRALENKĖ JAV-BES

Vakarams trūksta ryžto ir vadų

P. GAUCYS

Sovietai kelia pramonę

Kartu su tuo dideles sumas skiria pramonės įmonių perkėkimui ir rečiau gyvenams vietoms. Rusų strategų apskaičiavimu, jeigu ši jų programa bus įvykdyta, atominio karo atveju Sovietų nuostoliai žmonių aukomis ribotųsi tarp 7—12 milijonų. Tai būtų žymiai mažiau už tai, ką amerikiečių specialistai laiko neįprastais nuostoliais, t.y. tokiu užtikrintu sunaikinimu, kuris laikomas būtinu, norint atbaidyti rusus nuo pasiryžimų atominiam karui. Amerikiečių gynybos specialistai pažymi, kad ši programa atskleidžia rusų galvojimą apie atominį karą.

Tuo tarpu amerikiečiai atominį karą laiko visiškai neįmanomu, nes jis baigs žmonių istoriją, rusai — atbulai. Žinoma, jie irgi nori išvengti atominio karo. Bet jeigu jis įvyktų, jie tikisi jį laimėti.

Dar ligi neseniai amerikiečių gynybos planuotojai nevertino strateginės reikšmės rusų civilinių gyventojų apsaugos programos. Jie pasitikėjo JAV atsikėsimui jėga, galinčia padaryti Sovietams milžiniškus nuostolius, sunaikinant ketvirtadalį miesto gyventojų ir mažiau kaip pusę visos jų pramonės. Kol Maskva turėjo skaitlytis su tokiais sunaikinimais, buvo tikima, kad ji negali galvoti apie atominį karą. Bet prieš kelerius metus vaizdas staiga pakito. Mat, rusai ėmė gaminti naujus galingus ginklus. Keturi kartus galingesnės raketos su keliomis atomine galvutėmis griaua amerikiečių pagrindinius tikslus: stabilizuoti abiejų valstybių strateginį rungtyniavimą ir sumažinti išlaidas. Kitas svarbus tikslas buvo užkirsti rusams kelią pasigaminti raketą, galinčią sunaikinti JAV atominės raketos netikėtai puolimo metu. Norint išvengti to

Gynybos planuotojai JAV-
ėse

Tų studijų daromos išvados labai jaudina JAV gynybos planuotojus. Jie bijo, kad strateginė pusiausvyra krypta į tą pusę, kuri siekia neutralizuoti JAV atominę jėgą ir padaryti Sovietus nebijoti didesnės rizikos būsimuose konfliktuose, ką dabar ir matome. Kai kurie pesimistai nusiteikę analizuotojai tvirtina, kad rusai jau prieš ketverius metus buvo pralenkę amerikiečių atominį raketų artileriją. Britų gynybos specialistas lordas Chalfontas rašo: „Atominė pusiausvyra prarandama tada, kai viena pusė pradeda tikėti, jog ji gali įvykdyti veiksmingą atominį puolimą kitos valstybės ir išlikti, nepaisant kitos valstybės buvo užkirsti rusams kelią pasigaminti raketą, galinčią sunaikinti JAV atominės raketos netikėtai puolimo metu. Norint išvengti to

Nuo tada išliko susirūpinimas dėl JAV atominio atsidavimo politikos veiksmingumo. Čia daugiausia svėrė naujas rusų civilinių gyventojų apsaugos programai davė didesnę reikšmę. Anksčiau jie visą dėmesį buvo sutelkę į karo atveju masinį miesto gyventojų evakuavimą, dabar gi įstatybą slėptųjų miestuose apsaugoti valdžios ir pramonės įmonių personalą atominio puolimo atveju. Ir tam reikalingi visi didesni sumas.

Vienas iš JAV-bių įkaitų Irane.

pavojaus prez. Carteris turėjo imtis 1100 raketų apsaugos programos. Ateityje jos nebus laikomos specialiuose šuliniuose, bet bus vežiamos iš vietos į vietą, kad prieš raketą negalėtų jų sunaikinti. Tačiau toks pakeitimas išdui kainuos 30 bil. dolerių.

Sovietų politinė rizika

JAV gynybos planuotojai netiek baiminasi rusų atominio puolimo jiems tikintis laimėti atominį karą su mažesniais nuostoliais negu Amerika. Jie labiau linkę tikėti, kad Kremlius dabar (neseniai praėję įvykiai tai patvirtino) vis dar nesėsnė, didesnės rizikos reikalaujančią politiką, tikėdamiesi, kad JAV nedrįs niekur jam pastoti kelio. Turėdami strateginį pranašumą, Sovietai bet kurioje krizėje laikysis tvirtiau, o amerikiečiai bus neryžtingi, savimi nepasitikę. Kaip žinome, pastarieji įvykiai tai patvirtina. Naudodamasi tuo pranašumu, Maskva nepabijojo okupuoti Afganistaną.

Apsisaugojant nuo tų pavojų, Carterio vyriausybė imasi įvairių priemonių (nors ir pavėluotai). Jau minėjau apie pasiūlymus iš vietos į vietą vežti raketą. Taip pat bus plečiami skraidančių raketų (cruise missile) vystymas ir gamyba. Ta raketą laikoma labai geru ginklu. Ji labai tikslu, sunkiai priešotrukdoma, galinti būti paleidžiama iš žemyno, iš lėktuvo ar iš povandeninio laivo. Rusai visais būdais stengėsi jos gamybą sutrukdyti, kad jiems iki šiol ir pavyko. Neišjungiamai ir galima Kinijos pagalba. Nūdien ji yra, galima sakyti, JAV pusiau sąjungininkė. Šiaip ar taip Kremlius ryžtingai siekia viso pasaulio pavergimo. Tam užkirsti kelią JAV turi visas priemones, išskyrus vieną svarbiausią, — jos neturi ryžto, o gal taip yra todėl, kad jos neturi tinkamų vadų.

SENELIŲ MEDICINA

Tabako rūkymas yra kenksmingas. Atprask pats ir atpratink kitus. Valgyk džiovintas slyvas arba medaus saldinius, nes tuomet tu pradžioje nuslopinsi norą rūkyti, o vėliau pats stebėsis, kad žmogus gali rūkyti rasti malonumo. Tabakoje esantis nikotinas gadina širdį ir kraują. Rūkyti palatėje, kur yra mažų vaikų, yra didžiausias prasikaltimas.

Išeidamas su mašinos tepalais kvepiančiu naujitiu neritiniu po pažaste, prie lauko durų tamsoje susidūriau su Elena. Iš traskėjimo supratau, kad parneša iš paupio žabą — pasiteisint, aiškų, už neklusumą. Neuzmiršo spygtelėti iš išgastio, o paskui priemenėje vėl garsiai supunkšti. Nekreipiau dėmesio. Apie moterų giminę buvau spėjęs susidaryti šokią tokią nuomonę.

Paskui Šteinytė man, galima sakyti, pranyko iš akių. Kaip vėliau patyriau, įstojo Karkliniuose į namų ruošos mokyklą. Už metų aš ir pats išvykau į Vilkaviškį lankyti gimnazijos. Kartais matydavau ją per atostogas, jau panelę, su šilkinėmis kojineis ir sutrumpintais plaukais. Įsiveržus rusams, kai valdžios istaigas užviešpatavo niekur pasaulyje nematyta biurokratija, ji gavo tarnybą valdžiaus savivaldybėje, pradžioje dar tik laikinai, taip vadinamame „žemės fonde“, paskui, rudenio, jau ir pastoviai, kaip viena iš daugelio naujų etatinių rastiškininkių (nepriklausomybės laikais Jankelūnas su Jankelūnėne apsidirbdavo vienu du). Ten liko tarnauti ir per karą. Kai 1944 m. vasaros pradžioje rytuose ėmė dundėti patrankos, didžioji tarnautojų dalis pakėlė sparnus vakarų kryptimi. Jų tarpe ir Elena Šteinytė. Padarė, tarp kitko, labai protingai: jei ne, rusai būtų pakorę miestelio aikštę, kaip ir kitus bei kitas iš valdžiaus savivaldybės, kurie išdriso pasilikti arba bijojosi palikti. Atsisveikinus tėva, motiną ir seserį, prie dviračio prikabinusi ryšuliuką, išvažiavo vieškelio Gražiškių kryptimi į nežinią. Apie tai papasakojo dar namuose, rodos, ar ne Sukackas. Nors ši mergaitė tada man nieko nereiškė kaip mergaitę, sužinojęs ėmiau gailėtis kaip

KRISTUS MOTERS IŠLAISVINTOJAS

Žmonijos istorijoje matome, kad visą laiką gyvenime vyrai, o ne moterys pirmuoja. Vyrai buvo didieji mokslininkai, matematikai, filosofai, karvedžiai, valstybininkai, diplomatai. Vyrai iš prigimties yra daug stipresni, nors moterys daugeliu atvejų yra išvermingesnės. Kaip gamtoje, taip ir žmonių gyvenime silpnesnieji pasiduoda stipresniesiems. Galingesnė tauta pavergia mažesnę ir silpnesnę tautas. Iš čia ir atsirado vergijos būklė, kuri įsitaisino per daug šimtmečių socialiniame gyvenime.

Panašus vyksmas buvo vyro ir moters gyvenime. Atrodė, jog vyras turi teisę, kad jam moteris tarnautų. Vyrai moterims leido įstatymus, visai jų neat-siklausdami. Islamo religijoje yra vyrų išradimas ir įstatymas, kad moterys vaikščiotų apsigaubusios šydu galvą ir veidą. Arabų kraštuose moteris atlieka sunkiausius darbus. Ten nepamatyti, kad vyras moteriai patarnautų. Dažnai matomas vaizdas — vyras sėdi ant asilo, kurį veda moteris. Tokia moters būklė arabų kraštuose yra išlikusi nuo senų senovės. Kai niekas tokio moters pažeminimo nekečia viešumon ir neklausia, kodėl taip yra, tai atrodo, kad taip ir reikia.

Pagal žydų įstatymus Senajame Testamente moteris buvo ne tik žemesnė už vyrą, bet ji buvo vyro nuosavybė. Devintajį Dievo duotą įsakymą Mozė žydams šitaip perteikė: „Negeisi tavo artimo namų, ir netrokši jo žmonos, nei tarno, nei tarnaitės, nei jaucio, nei asilo, nei jokių dalykų, kurie yra jo“ (Iš.20,17). Išeitu, kad nusikaltimas devintajam įsakymui yra tik artimo pažėdimas, o tarnai ir tarnaitės, žmona ir gyvuliai su namais teris su atsisakymu raštu gali iškelti, bet, jei antras vyras mirtų ar ir vėl ją atleistų, tai pirmasis vyras negali jos vesti, nes ji jau yra sutepta.

Moterys pagal įstatymą teisme negalėjo būti liudininkės, taip kaip ir maži vaikai. Rabinai su moterimis viešai nekal-

bėdavo, nes tai netinka mokytojo orumui. Todėl suprantamas farizejus Simono pasipiktinimas, kai jis namus per vaišes įsibrovė nusidėjėle moteris ir „priejusi iš užpakalio prie Jėzaus kojų, verkdamas ėmė laistyti jas ašaromis, šluostyti savo galvos plaukais, bučiavo jo kojas ir tepė jas tepalu“ (Lk.7,38). Simonas samprotavo sau, kad, jei Jėzus būtų pranašas, tai jis žinotų, kas tokia ši moteris, kuri jį paliečia. O Jėzus jai tarė: „Atleidžiamos tau nuodėmės“ (Lk.7,48).

Jėzus buvo visų nuskriaustųjų gynėjas. Jis matė, kaip moterys yra pažemintos. Todėl jis jų teises visur gynė. Rašto aiškintojai ir fariziejai stengėsi kaip nors Jėzų sugauti nesilaikant Mozės įstatymų. Jie atvedė žmonių akivaizdoje vieną moterį, pagautą nusikaltimo vietoje, ir kreipėsi, sakydami: „Mokytojau, ši moteris buvo nuvertta svetimausiant. Mozė mums įstatymą yra liepęs tokias užmušti akmenimis. O tu ką pasakysi?“ (Jn.8,5). Kad iš Izraelio tarpo būtų pašalintas blogis, Mozė buvo įsakęs nužudyti abudą — vyrą ir moterį, jie jie nusikaltę svetimoteryste (Pak.22,23), o Rašto aiškintojai ir fariziejai atvedė tik moterį. Išeitu, kad tik moteris nusikalto, o vyras nenusikalto.

Jėzus pasilenkęs ėmė pirštu rašyti ant žemės ir, kai fariziejai vis dar nesiliovė kamanitini, jie tarė: „Kas iš jūsų be nuodėmės, tegu pirmas metdą į akmenį“ (Jn.8,7). Tai išgirdo Rašto aiškintojai ir fariziejai vienas po kito ėmė trauktis šalin. Taip ir liko moteris gyva ir nepasmerkta. Jėzus jai tarė, kad ir jis jos nepasmerkė, ir liepė ją daugiau nebesusidėti.

Nei gyvenime, nei literatūroje neradame gražesnio vaizdo už Evangelijoje aprašytą, kaip Jėzus, Dievas ir Žmogus, nepasmerkia nusidėjėlės moters, kurią įstatymų aiškintojai buvo pasirodę akmenimis užmušti. Kristaus mokslas visai žmonijai ir ypatingai moterims yra linksma naujiena, kurios šviesoje visi žmonės yra lygūs. Mūsų laikų moterų emancipacijos ir lygių teisių sąjūdžiai betgi atranda, kad Kristaus Bažnyčioje nėra tos lygybės. Tie sąjūdžiai vis kelia balsą, ir gali dar ilgai užtrukti, kol bus išsiaiškinta, ką tai reikšia Bažnyčioje turėti lygias teises.

Moterys lygias teises turėti su vyrais dar nereiškia, kad jos turi ir gali taip rengtis kaip vyrai rengiasi ar karo metu eiti drauge su vyrais į kovos lauką. (Nukelta į 7 psl.)

POKARIO METAI

ALBINAS BARANAUSKAS

Ištrauka iš baigiamo spausdinti

„Vincas Mazurkevičiaus romano“

9

Mano dvasios pagavimą staiga nutraukė atsidariusios durys ir iš gretimio kambario įsiveržusi žibalinės lempos šviesa, kuri iš karto vienu brūkštelėjimu nuo sienos nušluostė ir panaikino langą su medžiais.

— Baigiau, bet dar reikia įstatyti rankoves. Ar nebijai pareiti vienas namo tamsoje? — paklausė Šteinėnė, jau ne taip tvirtu tonu, net su tam tikra susirūpinimo gaida.

— Ne, ne, kodėl, aš nebijau. — Jau dabartės tikrai kelios minutės. Ele, Ele, kur tu? Eik šen, padėsi.

Kažkur bilsterėjo.

— Eik, pamatuok vaikinui rankovę. Tegu nusivalka švarką, matuok ant marškinų.

Bilsterėjo dar kartą, paskui garsiai prunkstėlėjo, po to kitame gale trinkelėjo lauko durys. Girdėjau, kaip kažkas nubėgo pasieniu pro trobą. Šteinėnė įžengė pas mane su rankove rankoje, gerokai pyktelėjusi.

— Durna mergiškia, išsigando kavalieriaus! O aš taip neturiu laiko... Nusimesk švarkutį.

— Gyvenimas galėtų būti gražus. Ir ne daug tereikia: kad Juozas būtų sveikas. Va, kaip užsigardžiuodamas čilba vienersėlis! Kodėl ir mes negalėtume būti tokie vienersėliai? Truputį meilės, truputį duonos ir dainos. Tuomet nuo laimės būtų galima apevaigti. Arba toji didelė upė — plaukia sau ir plaukia, ramiai, ramiai, pasilūliuodama, pasilūguodama, ir gerai žino, kur nuplauks. O mes? Kur mes nuplauksime, aštriais nagais draskydami vienas kitą? —

A. Rūkas (iš Sužalotiejų)

(Bus daugiau)

LAISKAS IŠ KRASNOJARSKO

Vienas Chicago lietuvis gavo laišką iš Krasnojarsko, Sibire. Laiškas prasmuko pro cenzūrą ir atvirai parašytas.

Laiške rašoma:

Jūs, dėde, vis kaltinot mane, kad aš vis sėdžiu kalėjime, kad aš pats kaltas. Ne, dėde, čia jūs daug klystat, jūs nežinot mūsų šalies gyvenimo. Mūsų praeitai komunistų valdžiai reikalingi kaliniai. Jie ne kaliniai, o vergai, jie dirba pačius blogiausius ir sunkiausius darbus ir pačiose sunkiausiose gyvenimo sąlygose. Jie dirba dykai ir už nedidelį duonos kąsnį. Pas gerą šeiminką kiaušės geriau valgo negu kaliniai. Aš tikiu ir esu įsitikinęs, kad vergai valgė geriau, negu komunistų valdžios vergai, o jų ne mažai, ne vienas milijonas. Aš, dėde, vėl sėdžiu, esu likęs antros grupės invalidu ir vėl nuteistas pusantų metų. Teisė taip, kaip ir pirmą kartą, kada davė penkerius metus. Taip turi būti — aš kitos tautos, o jie rusai, jiems reikia visą žemės rutulį padaryti jų vergais. Taip, dėde, Kostai, jūs manęs nekaltinkit. Šį kartą aš visiškai nekaltas, kalti tie, kurie

atėjo į mano kiemą, sumušė mane ir dar pasodino. Taip mus teisia. Mano klaida tik viena — žmogą paėmiai kitos tautos. Dabar aš atskirtas nuo šeimos ir negalėsiu grįžti pas vaikus, o jų yra trys. Aš pastačiau jiems namą. Aišku, daug triūso ir vargo įdėta, o grįžti negalėsiu nei į savo namą, nei pas savo vaikus. Aš gerai suprantu, dėde, Kostai, kad pas jus valdžia taip nesielgia su žmonėmis kaip pas mus. Mūsų valdžia gali tave visiškai išniekinti, apšmeižti ir, jeigu tu jiems nepatinki, jeigu tu ieškai teisybės, gali tave ir nužudyti. Jiems tas nieko nereikia. Aš jums, dėde, prisipažįstu, kad antrą ir trečią kartą teisė mane teisingai, bet pirmą kartą ir dabar visiškai neteisingai. Uždėti žmogui vergo lanką tai reikia jį būtinai apšmeižti ir kiek galima daugiau išniekinti. Dabar likau visam gyvenimui vaikata be pastogės, o trys vaikai liko be tėvo ir duonos kąsnio. Tu gerai žinai, kaip mūsų tautos žmonės, darbo žmonės trėmė į Sibirą, viską iš jų atėmė. O kiek liko visam gyvenimui Sibire, kiek mirė vaikų ir

senų žmonių iš bado ir šalčio. Aš skaitau, kad čia ginkluotas žmonių apipilimas. Mūsų šalyje komunistui leidžiama ir galima tave apiplėšti, apvogti, atimti iš tavęs vaikus ir tavo sugėbančias dirbti rankas. Jeigu jūs, dėde, šito laiško negausite, tai galite skaityti, kad manęs jau nėra. Už šitą laišką jie man jau nedovanos, bet aš nebijau nei mirties, nei kančių. Tegul kankina — jie pripratę gerti žmogaus kraują. Jeigu nesi komunistas, tau kelias uždarytas, tu negausi gero

darbo, tavo sugebėjimai bus išniekinti ir sumindžioti, o tokiu būtu aš negaliu, mano akiratis didelis ir aš jiems galvos nelenkiu ir nelenksiu, prisitaikėliu aš nebuvau ir nebūsiu, jeigu man nedavė gyventi sąžiningai savo darbą ir savo sugebėjimu. Jūs nežinote, dėde, kiek pas mus liejasi nekaltas kraujas ir prakaitas vien komunistų rankomis. Aš nebijau, tegul kankina ir mane — geriau mirti kartą, negu gyventi neteisybėje. Turiu sudiev.

Vincas

P. Tamulionis apžiūri persekiojamos religijos parodą Clevelande.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

"Amber Holidays"

1800 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO/NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS

Gegužės 7 d. — \$ 899.00

Gegužės 14 d. — \$ 899.00

Gegužės 21 d. (su Riga) — \$ 1199.00

Birželio 5 d. — \$ 999.00

Birželio 19 d. — \$ 999.00

Birželio 23 d. — \$ 949.00

Liepos 15 d. — \$ 999.00

Rugpjūčio 7 d. — \$ 999.00

Rugpjūčio 13 d. (su Riga) — \$ 1199.00

Rugpjūčio 28 d. — \$ 999.00

Rugsėjo 17 d. — \$ 899.00

Rugsėjo 24 d. — \$ 899.00

Spačio 8 d. — \$ 879.00

Gruodžio 26 d. — \$ 779.00

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, P. O. Box 116, South Boston, Mass. 02127. Tel. 617-268-8764

Ištaigai vadovauja: Aldona ADOMONIENE ir Albina RUDZIUNIENE.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

Jūs visad vykstate mūsų kryptin.

Ar grįžtant į namus, ar vykstant į darbą ar į krautuves, galimybė, kad pakeliui yra First Federal of Chicago įstaiga. First Federal turi 32 ofisus Chicago apylinkėse. Ir, kadangi jie yra dalys didelio taupymo tinklo, jūs galite tvarkytis reikalus bet kuriame iš jų. Pietinė miesto dalį turime skyrius šiose vietose: 47-ta ir Wood, 62-ra ir Kedzie, 4010 W. 26 St., 39-ta ir Ashland.

4071 S. Archer ir 87-ta ir Stony Island, plius 5 ofisai miesto centre.

Tad sustokite skubėję šen, ten ir taupykite kur patogiau. Pas First Federal of Chicago gausite aukščiausias palūkanas, ką leidžia valdžia, ir patogumą taupant Illinois didžiausioje taupymo ir paskolų bendrovėje.

First Federal of Chicago

Illinois' Largest Savings and Loan.

Brighton Park Branch/4071 S. Archer Ave.

GERA TURĖTI FIRST FEDERAL ARTI.

Tel.: 254-6101. Darbo valandos: pirm. ir antr. 9 iki 4:30; ketv. ir penkt. 9 iki 8; šešt. 9 iki vidudienio. Uždaryta trečiadieniais.

©1979 First Federal Savings and Loan Association of Chicago. Main Office: Dearborn & Madison. Member: Federal Home Loan Bank and Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

SEW WHAT

Sewing Machine Sales & Repair
During March — Each Fri., Sat. & Sun. 50% Off on all Fabrics and Notions. Open daily 10 a.m. Sun. 11 a.m. to 4 p.m.
8729 W. 95TH ST. HICKORY HILLS
TEL. — 598-0004

Plumbing

ED EAGLE PLUMBING

4552 S. Kedzie — Tel. 247-6510
All types of Plumbing Repairs.
All Drain Lines Rodded.

A. T. VERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas
2646 W 69th Street — Tel. RE 7-1941

DEMESIO! RADIOJŲ KLAUSYTOJAI!

Klausykite kas vakarą!

LIETUVOS AIDAI—1490 AM

Pirmadienį, ketvirtadienį, 8:30 val. vakaro.

KAZĖ BRAZDZIONYTĖ

2646 West 71st St., Chicago, Ill. — Tel. 778-5374

St. Petersburg, Fla. — šeštadienį, 12:30 val. popiet

Stotis WTIS — 1110 KC

CONGRATULATIONS TO NEW BRIDES-TO-BE

THE BUSINESSES LISTED HERE

Will Graciously Help Make Your

Wedding

The Happiest Day of Your Life

For Ready Reference—Clip and Save this Handy Guide

Bicak's House Of Flowers

Wedding Flowers And All Occasions

Delivery Serv. To Suburbs

Chicago—521-5900

Berwyn—788-7060

2500 S. Christiana, Chicago

HOLIDAY INN

INVITES

Your Wedding Reception

Banquet Rooms Accommodate Up To 225

Family Style Dinner Or Buffet

\$15.95 Per Person

1040 Dixie Highway, Chicago Heights

756-0300

DONNA K. BRIDALS

Ask For Free Bride's Booklet

Rush Wedding Service

Gowns—Custom Veils—Invitations

Accessories

17204 Oak Park Ave., Tinley Park

429-6969

DuBOIS H PORTRAITURE

COLOR WEDDING CANDIDS

Weddings—Children—Families—

Executive

Passport & ID Photos

Old & Faded Photographs Copied

and Restored to Your Satisfaction

BEN NORKUS OWNER

3613 95th Evergreen Pk — 636-8100

CLANCY'S BRIDAL CORNER

351 N. YORK

Elmhurst — 834-0097

Only Bridal Shop We Know of Which

Allows Customers To View All The

Gowns And Make Their Own Choice!

Princess Pastry Shops

WEDDING & PARTY CAKES

145 York St. — Elmhurst 530-5133

5530 W. Belmont, Chicago

Also Cookie Jar Bakery

11125 Bellwood, Bellwood 544-0500

MT GREENWOOD FLORIST

GREEN HOUSES

GARDEN CENTER

OPEN 7 DAYS A WEEK

3942 W 111 779-1355

West Lane Banquets

all occasions

Newly Decorated Rooms

Accommodations For 30-300 *

Air Conditioned — Ample Parking

Electronic Air Filters

Complete Outside Catering Available

436-1600 5350 S. Kedzie

Foley's Travel Bureau

— EST. 1949 —

Complete Honeymoon Travel Service

Honeymoon Packages

Customized Itineraries

Personalized Consulting

755-3212

1010 Dixie Hwy Chicago Hgts

PROFESSIONAL

WEDDING PHOTOGRAPHERS

The Number To Call Is...

248-6650

Mention This Ad—Receive 25 Free

Thank You Cards From A Pose Of

Your Wedding

Designer's Cove Hair Care

CENTER (UNISEX)

Student Special—Hair Cut & Blow Dry—

\$10.00 With This Ad—Reg. \$15.00. Expires

March 15th

6801 W. 63rd St.

229-9628 or 229-1588

Redden-Weberg

Flowers & Gifts

FOR ALL OCCASIONS

CATERING TO WEDDINGS

COMMERCIAL ACCOUNTS INVITED

Flowers By Wire — F.T.D.

Major Credit Cards Accepted

3790 W. 79 582-0200

LOOKING GOOD MEANS

Feeling Good. Complete Styling

For Men and Women.

QUEEN BEE HAIR

FASHIONS (UNISEX)

5937 W. 63rd St. — 581-2310

Bring This Ad In For Complimentary

Sample. We Use And Recommend Redden-

Retail Products.

Murphy Rental Service

Išnuomavimo Centras Pabūvims

• Sulankstomos kėdės • Apvali stalai

• Banketams stalai • Platformos

• Porcelianiniai indai

Tai keletas iš daugelio daiktų

Pageidaujant pristatome.

3114 W. 95th Evergreen Pk. 423-1810

The Catering Co.

Quality Catering from our family to

yours. Starting from \$3.45 per person.

Ph.: 286-2588

6218 Belmont Ave.

Weber Travel Agency

Honeymoon Planning—Domestic

Foreign

Air—Land—Sea—Rail—Bus

A Complete Service

6805 Cermak Rd. Tel: 749-1333

BERWYN

ZARANT'S

ALCAZAR

WEDDING RECEPTIONS INVITED

INTIMATE DINING—FINE FOOD

CALL FOR RESERVATIONS

755-1666

JOE ORR ROAD & ASHLAND

Chicago Hgts., ILL.

Rembrandt Studios

Wedding specialists

Complete coverage from only \$89.50

including deluxe album. Please call or visit

for more information.

4909 S. Ashland 524-7554

3710 W. 26th 522-3388

DE HOYO'S

INTERNATIONAL HIS & HER

HAIR STYLING

5742 S. ARCHER 284-1011

BRING THIS AD FOR \$1. OFF

ANY SERVICE

FINE ART PORTRAITS

FINE ARTS STUDIO

Wedding—Color Candids

Children And Adults

Passports And Copies

Passports While You Wait

1452 W. Chicago Ave. HA 1-0610

REDAGUOJA ST. GEMENIENĖ, 6507 TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629. TELEF. 925-5068

UŽ TEVIŠKES VARTŲ

ALĖ RŪTA

Red. pastaba. Tarp savo kūryba išėjimoje šviesinčių moterų rašytojų žymią vietą užima Alė Rūta, daugelio intriguojančių knygų autorė. Jos ryškūs atsiminimų pluoštai yra išspausdinti neseniai išėjusiame kn. J. Prunskio paruoštame liudijimų rinkinyje "Bėgome nuo teroro". Įvertindama jos įnašą, "Moterų gyvenimo" redakcija čia ir pateikia mūsų rašytojos Alės Rūtos straipsnio ištrauką iš to naujo leidinio.

Šio audringo šimtmečio keturiasdešimt ketvirtieji metai. Vilniaus barokiniai mūrai bylojo istorinę rimtį, bet žmonės buvo neramūs. Rytose vyko karštos rusų - vokiečių kovos. Lietuva kentejo sunkiai, jai užmesta, karo našta. Grasinami kartumėn, sušaudymu ar išties kaimų sudegimu, lietuviai ukininkai privalejo atiduoti vokiečių frontui grūdus, mėsą, pieną, duoną ir arklius. Mes Vilniuje, taip pat ir kitose miestuose, beveik stipom badu iš karo valdžios nustatytų maisto kortelių. Valgyklų sriubos būdavo - vanduo ir kopūstų lapas... Kotletai - iš neaiškios mėsų mišininės, kurioje dominavo arkliena...

Nuo rytų iki vakarų vakaro dirbau nelengvą mokymo ir mokymosi darbą: mokytojavau Pedagoginio instituto pavyzdinėje mokykloje ir karo kareiviams klausiau paskaitų Vilniaus universitete. Jaunos jėgos dažnai pavojingai silpdavo, nuolatos jūntant alkį. Ir gal daugelio sveikata būtų palūžusi, jei ne mūsų mielieji, rūpestingieji tėveliai kaimie. Iš ten reguliariai gaudavau ir aš nedidelius maisto stūtinėlius, o parvažiavus atostogų ir grįžtant, mamytė su kamštydavo į mūsų lagaminus visus skaniuosius, maistinguosius kąsnelius...

Bebalgiant man universitetai, buvau perkelta į aukštesniąją technikos mokyklą Antakalny, - lietuvių kalbos ir literatūros lektore. Buvome tik susitukę (1943). Pavasarį, kai vokiečių užėmė universitetą, išlaikiau paskutinius - diplominius egzaminus: vakare, prie žvakik žviesos, (prof. dr. Vincas Maciūnas belikęs gyvenimui tarpe iš visu, kurioje tada egzistavo). Pas pusešimt V. Mykolaitį - Putną apgyniau diplominį darbą "Žmogus Marrijos Peškauskaitės kūryboje"; telefonu susitarau dėl temos, užėjau į jo butą savo darbu atiduoti, vėl užėjau įvertinto darbo atsiimti... Ir gavau Vilniaus universiteto baigimo diplomą vienų metų atgaline data... Baigiau 1944 m. II. 19 d., o diplome baigimo data įrašyta - 1943 m. II. 18 d., kad okupantų vokiečių valdžia, kada nors diplomą patikrinus, nesužinotų, kad lietuvių akademinis darbas tebevyko... pogrindyje.

Taip, viskas buvo pogrindyje. Pripratę pirmuoju bolševikmečiu ir sibirinčių išvežimų (1941) metais slapstytis, drebėti, saugotis, politiškai pasnabždomis, nešioti slapta ir dalinti pogrindinės spaudos lapelius ir laikraščius, buvome ir vokiečių kietais okupaciniais laikais užsispyrę, atkaklūs, pasiryžę ir veikūs, nors ir nelaisvi, pusaikaniai, sušaudyti. Vakaraus negalėjome vaikščioti. Po draudžiamos valandos gatvėse pagavę, vokiečiai areštavo, tardydavo, o stipriau kuo įtarus, ar ginklą nešiantis radus, galėjo ir

sušaudyti. Vakaraus langus dangstydavom tamsiomis sunkiomis užuolaidom, kad apšviestas miestas nepitrauktų oro puolimu. Nuolatos visi kalbėdavom apie maistą, kur jo daugiau gauti... Dažnai vakarieni te turėdavom juodos duonos riešę su užpjaustytu svogūno ritinėliu ir pabarstytu druska, o vietoje kavos - tokio juodo karto skystimo, vadinamo erzacine (pakaitalų) kava.

Nuolatos išgirdavom apie areštus, žmonių dingimus po nakties, jaunų vyrų gaudymus frontui. Kartais staiga apsupdavo kavine, kino teatrą ar net bažnyčią po pamaldų, po vieną išleisdami tikrindavo dokumentus ir tam tikro amžiaus jaunimą "pasimdavo" okupacinei kariuomenei ar užfrontės darbam. Tokiu būdu šimtai jaunų vyrų ir merginų buvo prievarta išvežti į Vokietiją. Nors truputį įtariamai ne ištikimys vokiečių valdžiai ar iš be jokios priežasties, intelektualai, duosiskiai, patriotai būdavo areštuojami ir išgabenami į Vokietijos kacetus, baudžiamąsias sunkiųjų darbų stovyklas. Bolševikmečiu - į Sibirą, Hitlerio laikais - į kacetus. Užtat poeto Leonardo Žitkevičiaus eilėraštis apie Lietuvą kankinančius okupantus buvo labai paplitęs, kai kur ner vartas "liaudies" daina: "Viens raudonas kaip šėtonas, kitas - rudas kaip šuva"...

Matėm Vilniaus gatvėse ir pasibaisėtinus "rudmarškinius" (partiečių vokiečių) suplanuotus, o žalia uniforma kareivių vykdamos varinėjimo benamių žydų ir darbus ir iš darbų, jų ginimą, tartum užguitų gyvulių bandą, į geto... Geltonom Dovydo žvaigždėm ant nugarų, sunykę, išbadę, išsigandę, slinko gatvės grindiniu (šaligatviai - jiems uždrausti), klupdami, dejuodami, vos pavildami maišeliuose ar krepšiuose savo mantą, paskutinę, kuri dar nebuvo iš jų atimta...

Mano vyras buvo giliai įsitraukęs į pogrindžio darbą. Lietuviai turėjo vilties, kad karas netrukus baigsis ir kad jiems patims teks savo žemę nuo priešų apvalyti ir laisvę atgauti. Pogrindis leido, platino slapta spaudą, telkė ginklus...

Dirbdama techniku, vadovavau ten literatūros mėgėjų būreliui, kuriam priklausė arti šimto patriotiškai nusiteikusių technikų studentų; dauguma jų buvo "gaudomai" amžiaus... Susirinkimuose tariau diskutuodavom apie... Basanavičių, Kudirką, Vaižganto "Pragiedulius", o iš tikro - apie praeities ir dabarties Lietuvos priešus ir kaip jų grėsmę sumušti ar visiškai ją nusikratyti. Beveik visi iš tų vyrų nėjo šaukiami į vokiečių kariuomenę, nevažiavo į frontą, gaudomi slapstėsi; užėdavo jie pas mane ir į namus patarimų, atnešdavo ir gaudavo pas mane pogrindžio literatūros...

Technikumo direktorius - inž. Lapys kartą pasiūkė mane ir įspėjo: atsargiai! Kąžkas mūsų būriavimasi jau sekė... Jauna buvau ir direktoriaus įspėjimo perdaug nepaisiau.

Netrukus techniku, drauge su Vilniaus universitetu ir konservatorija, buvo uždarytas. Būtų ir mane, kaip daugelį "bedarbių", išvežę į Vokietiją, bet greit radau darbą Geležinkelio valdyboje; lietuvių padėjau vieni kitiems darbus "gauti"...

Rašytoja Alė Rūta, šių atsiminimų autorė.

Vyro įstaigoje (Statybos b-vė) keli buvo jau suimti, vienas - kacetė mirė. Ji patį draugai įspėjo, kad irgi sekamas, kad jam esą geriau pasitraukti į nepavojingiausią vietą - į "priešo panosę", Vokietiją.

Pavyko jam šiaip taip susigrąžinti fiktyvus "darbo dokumentus" ir 1944 m. balandį išvažiavom į Austriją, vyras neva dirbti, o aš - studijuoti. Ir dabar (po 35 metų) prisimenu aną balandžio ankstyvą rytą... Palydėjo mus tik vyro sesuo Filomena. Ji vis kartojė, kad greit namo parvažioutume, kad atvežtume švelnių baltinelių, kokių tik Vokietijoje gausim... Aš jos beveik negirdėjau. Pro ašaras žvilgsniu mėgčiau apžvelgti Vilniaus vaizdą, stoti, margą savųjų ir svetimųjų minia, lietuviškų žodžių garsus... Sprogtą pakraščio medelį, traukinio švilpimą, vaizdai pro langą... Filomena ragino greit grįžti, bet kažkas viduje man sakė, kad ilgai ilgal čia nesugrįšim...

Traukiniai tada vėluodavo, ilgai stovėdavo stotyse, manevruodavo... Mūsų ilgoje kėlionėje į Austriją aš vis ir vis prisimindavau savo draugus (mokytojus) žodžius: "Aš tau negaliu atleisti Palikti savo kraštą tokiais sunkiais laikais! - Juk esi čia reikalingas! Mokiniai laukia tavo žodžių, tavo pavyzdžio..."

Niekai ji negalėjo patikėti, kad važiuojame tik trumpam - studijoms, ir niekaip, kartojo, negalinti suprasti ir atleisti... Vyras apie pogrindį ir pavojų uždraudė net ir drauge užsiminti.

Taigi, mes vieni iš pirmųjų pasitraukėm. Vyras taip pat, aplinkyboms susidėjus, gilinosi savo mokslų srityje.

Slegiantis buvo toji kėlionė į užsienį. Kariai, kariai. Vieni į frontą, kiti į fronto - sužeisti, išvargę, pralaimėjimų liūdesių veiduose. Vokiečiai jau buvo stumiami iš Rytų atgal... Jų pradinės pergalės triumfas buvo seniai praėjęs. Jie nebebuvo atakoj, o tik rusų genami bėgliai. Vokiečiai buvo nusivylę ir pikti, įtūžę ant nemugiamo priešo, įpykę daugelis ir ant savo "Führerio"... O Hitlerio valdžia dar labiau kankino ir skubiau žudė žydus bei kitų tautybių areštuotuosius, labiau nekenčė "auslenderių".

Juo tolyn mes riedėjom nuo savos gimtinės, tuo daugiau girdėjosi vokiečių kalba ir žybių nedraugiški jų žvilgsniai, vos mums su akcentu prabilus...

O turėjome jų šalyje gyventi apie trejus ir pusę metų... Iki išvažiavom į užjūrus, į Ameriką.

Pirmiausia apsisistojom Vienoje, Austrijos sostinėje. Laimei, pamažu ten susiradom lietuvių būrelį; kitaip būtų ilgesys tėvynės ir netikrumas, ir pusbadės dienos, ir vokiečių (ypač - partiečių) neprielankumas mus užgraužė. Austriai, iš tikro, geri žmonės, atjaučią, linksmi, atsiduodą Dievo valiai (religingieji), darbštūs, muzikali, meno ir gėlių mėgėjai... Buvo didelė tą pavasarį ir vasarą atgaiva - pasėdėti Vienos parkuose ar kapinėse. Niekur kitur tokių gražių gėlynų nemačiau! Tokių tvarkingų takų, lysvių, tokios švaros, tokios priežiūros ir meilės gėloms. Niekur kitur nemačiau ir tokios pagarbos mirusiems; jų kapinės - gražiausios meno paminklų ir puikiai išdėliotų bei žydinčių krūmų telkmė! Kiek tenai laisvų valandėlių prasedėdavau, kiek eilėraščių esu parašiusi... Nors... Vidiniame žvilgsny visada būdavo - Lietuva.

Mėgdavom susitikti lietuvius, kas jie bebūtų... Buvo ten keli ir "vaizbūnai": važinėję į Lietuvą ir atgal, prekiauję, pagausdami, paleidžiami... Jie gyveno materialiai geriau. Buvo pora studentų - dar Lietuvos valstybės stipendininkų; vienas jų, nepakėlęs į Lietuvą antrojo bolševikų antplūdžio, negalėdamas grįžti, sunkių pergyvenimų sriauete netekęs psichinės pusiausvyros, nusizūdė. Tai Jonas Pereckas, gabus pedagogas, kietis ir lyriškai linkęs aukštaitis. Buvo studentų - kaip mes, buvo tokių atklydėlių. Visi lankydavom tas pačias pavaldas, tas pačias kavines ir valgyklas, medžiojami "foršpeizer", prievalgius, kurie dažnai būdavo parduodami be maisto kortelių. Lietuviai dar vis turėdavom markių ir kai kas palikdavo keleriams apšėdai arbatpinigių, negu vokiečiai. Užtat keleriai juos tituluodavo "Herr Doctor", jeigu dar jaunas, ir "Herr Professor", jeigu vyresnis... Ir, žinoma, iš kai kurių arbatpinigių dar pagausėdavom.

Nežiūrint visai "medžiojamo" maisto, vyrai kartą pastė pradėjo švairti galva. Išsigandau, kad nenualptų. Ir emėm tada vėl sistemingiau rūpintis maistu, net susiradom tokių bekontaktinių žuvelių - "mušelių" (Muessel), kurios nebuvo skanos, bet šiek tiek maitina... Dievas žino, kaip būtime aną karo badmetį atlaikė, jei ne lietuviški lašiniai, kurių ir mes lagamine dugne dar iš teliukų ūkio atsivežėm, ir kurių vėliau, savų prištigė, iš draugų bent kąsnelį gaudavom...

Kai rusų - vokiečių frontas visiška prie Lietuvos priartėjo, kai per žinias nugirdavom bolševikus jau siekiant Minską ir net Vilnių, kai atėjo mintis, kad galime būti ir mes Lietuvos visiškai atkirsti, giti ir ilgam, atsirado didelis troškimas - pamatyti tėviškes, tėvus, gimines, artimuosius, draugus... Ir pradėjom lankytis į vokiečių įstaigas, kad leistų mums bent trumpam į tėviškes (mokytojus) žodžius: "Aš tau negaliu atleisti Palikti savo kraštą tokiais sunkiais laikais! - Juk esi čia reikalingas! Mokiniai laukia tavo žodžių, tavo pavyzdžio..."

Niekai ji negalėjo patikėti, kad važiuojame tik trumpam - studijoms, ir niekaip, kartojo, negalinti suprasti ir atleisti... Vyras apie pogrindį ir pavojų uždraudė net ir drauge užsiminti.

Taigi, mes vieni iš pirmųjų pasitraukėm. Vyras taip pat, aplinkyboms susidėjus, gilinosi savo mokslų srityje.

Slegiantis buvo toji kėlionė į užsienį. Kariai, kariai. Vieni į frontą, kiti į fronto - sužeisti, išvargę, pralaimėjimų liūdesių veiduose. Vokiečiai jau buvo stumiami iš Rytų atgal... Jų pradinės pergalės triumfas buvo seniai praėjęs. Jie nebebuvo atakoj, o tik rusų genami bėgliai. Vokiečiai buvo nusivylę ir pikti, įtūžę ant nemugiamo priešo, įpykę daugelis ir ant savo "Führerio"... O Hitlerio valdžia dar labiau kankino ir skubiau žudė žydus bei kitų tautybių areštuotuosius, labiau nekenčė "auslenderių".

Juo tolyn mes riedėjom nuo savos gimtinės, tuo daugiau girdėjosi vokiečių kalba ir žybių nedraugiški jų žvilgsniai, vos mums su akcentu prabilus...

Juo tolyn mes riedėjom nuo savos gimtinės, tuo daugiau girdėjosi vokiečių kalba ir žybių nedraugiški jų žvilgsniai, vos mums su akcentu prabilus...

Aldona Veselienė džiaugiasi jos austais elgais papuosta lėtyje ir planuoja lietuvių tautinių rūbų demonstravimą rugsėjo mėn. šeštadienį, gegužės 3 d., Drakės viešbučio salėje.

kuris irgi su sesute šeima buvo Vienoje.

Vyras grįžo nusiminęs ir nusivylęs. Jis pasiekė vos Kauną ir... vienai nakčiai - tėviškę. Vis tik jis - laimingesnis buvo tada už mane: bent atsiveikino su tėvais, išbučiavo jų veidus ir rankas... Jo kėlionė atgal į Vieną buvo ilga, varginga kariniais traukiniais, su bėgančiais kariuomene, belaisviais... Ir labai pavojinga. Tuo laiku traukiniai dažnai buvo minomis sprogdomi, apšaudomi, bombarduojami; atkerta mi rusų užimti miestai ir miesteliai, vyrai suimami ir išvaromi į frontą ar užfrontę - apkašę kasti, stiprinti paskutinę vokiečių apsigynimo priemonę... Tačiau jis grįžo, nebesiekė Vilniaus, nebesutikęs nei brolio, nei sesers, nebeamatęs namo giminių, nei mūsų buto, nepasiejęs nei reikalingiausių drabužių ar daiktų. Studijoms buvom išvažiavę tik su pora lagaminų, kad nebūtų įtarimų.

Vienos miestą ir visą Austriją greit užplūdo lietuviai ir kiti pabaltiečiai bei kiti tautų pabėgėliai. Butų problema vis didėjo. Maisto mažėjo. Vokiečių nedraugiškumas "auslenderiams" ryškėjo; jie negalėjo pakeisti, kad mes nekariaujam ir nedirbam karo pramone... Rusams visur Vokietijoje dažnėjo. Emė gausiai kristi bombos ir ant melynųjo Dūnojaus kranto ir miesto, kur kildados taip linksmi ir nerūpestingai skambėdavo Štrauso valsai...

Deja, mūsų studijos nebuvo atitegusios, nei galėjo ilgai sėdėti. Gražiuosius Vienos universiteto rūmus apdaužė pačios pirmosios antantų bombos. Mano studijos nutrūko, nes universitetas buvo laikinai uždarytas. "Technische Hochschule" vyrytas lankė dar kiek ilgiau, nors buvo irgi didelių sunkumų. Mūsų kambarėlio šeimininkė Frau Emma Kube, gera moteriškė, bet karšta

Atsirašom Pietinėje Vokietijoje (Svabijoje) - Kressbronn am Bodensee) - Šveicarijos pasieny. Lietuvių enciklopedijos penktame tome rašoma: "Exilium (lotyniškai) reiškia ilgesnį, dažnai priverstinį, pasitraukimą iš savo krašto, bendruomenės, tremtį..."

Ir ko mes abejojome dėl savo pozicijos pasauly dabartinio vardo? Linkniuojame save - pabėgėliais, pasitraukusiais, "Dipi", išveičiais, attemingoms, nei galėjo ilgai sėdėti. Gražiuosius Vienos universiteto rūmus apdaužė pačios pirmosios antantų bombos. Mano studijos nutrūko, nes universitetas buvo laikinai uždarytas. "Technische Hochschule" vyrytas lankė dar kiek ilgiau, nors buvo irgi didelių sunkumų. Mūsų kambarėlio šeimininkė Frau Emma Kube, gera moteriškė, bet karšta

TAUTINIŲ RŪBŲ PARADAS

Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus Moterų gildos tradiciniai pavasario priešpiečiai ruošiami šeštadienį, gegužės 3 d., Drakės viešbučio salėje. Viešnioms bus reta proga pasigėrėti Lietuvos vietovių reprezentaciniais tautiniais rūbais, susipažinti su būdingais sričių rūbų reikalavimais. Tautinius rūbus modeliuos Renata Aleksūnaitė - žemaičių, Rita Bazytė - kapsų, Loreta Grišmanauskaitė - dzūkų, Laura Michelevičiūtė - aukštaičių, dr. Augustė Šaulienė - klaidiečių, Ramona Stankutė - vilniečių, dr. Paulina Vaitaitienė - vilniečių, Daiva Valaitytė - zanavykių; Rūta Pakštaitė ir Rimgaudas Kasulius - jaunavedžių rūbus. Aldona Veselienė komentatorė. Rimgaudas Kasulio birbynės ir Rūtos Pakštaitės kanklių muzika pajavins popietės programą.

Darbo komitetui pirmininkauja E. Leonora Zapolienė; rezervacijos - Blanche Kezėnė ir Mary Valence. Visos lietuvių moterys mielai kviečiamos į šią tikrai įdomią popietę.

dau ryši su kraštu, artimaisiais, auklėtojais ir auklėtiniais...

"Aš tau niekad neatleisiu! Kaip tu gali palikti savo gimtinę tokiais sunkiais laikais?" - atsakoma dažnai mano sąžinė dar daugiau priekaištų.

Nelaikau savęs didvyre, kraštą palikusi, bet, iš tikro, neįjuntu didelių kaltės, nes jie, Lietuvos priešai ir paverę, mane, kol mums Lietuva neatgaus laisvės ir nepriklausomybės, nepasibaigs.

Nostalgija šaukia - sugrįžti, bent aplankyti artimuosius (juk ir kalėjime lankomi brangūs žmonės), lyg pro mažą langelį žvilgtelti į mūsų lietuvišką kultūrą, tenai brolių sunkiai puoselėjamą, aplankyti prisiminimus ir kapinynus... Tik lyg pro langelį... Nes žvėris tenai saugo visus kelius ir takus, seka mūsų bel mūsų brolių kiekvieną žingsnį...

Egzilė nepasibaigs, kol mūsų krašto laisvė nesugrįš. Joks pavergejo pirštas nepriviliotų, kad ir kaip meliiai ir patraukliai modamas.

Kaip ir kodėl bėgome? - klausė šio veikalio sumanytojas. - Dauguma nebėgome, o buvome priversti pasitraukti. Bet galėtume dabar paklausti savęs: ar buvo verta? - - - Spėju, kad beveik visi atsiskaitų: taip, taip! Juk būtime žuvel juk reikalinga išsivija, tautos viltis, kuri šaukia pasauliui apie Lietuvos skriaudas, kuri dirba, aukojasi ir auksa dėl būsimo laisvės aspo. Aš asmeniškai bent šiuo aspektu atsakysčiau: ir šį klausimą: ne, pasitraukti iš savo krašto, nuo savos tautos - nebūtu verta.

Nėbume žuvę? Geriau pačiam žūti, negu prarasti iš valkos. O gal nebūtume žuvę? - Ir gal mūsų vaikai būtų išlikę tenai, tėvynėje, gaugiam atžalom, tęsinio tautos? Žinau moterį, kuri jau keleri metai kasdien verčia katastrofoje žuvusių sūnau. Jos skausmas - suprantamas.

Bet argi ne skaudžiau šimtams motinų matyti žūstančius gyvus vaikus? - Nusvėtimėjančius, nutautėjančius, žūstančius lietuvių tautai.

Skausmas nėra išmatuojamas. Vargai - neapibrėžiami. Kiek mes išvargome - pasitraukusieji, tremtiniai? Kiek išvargo ir iškentėjo tenai, pasilikę tėvynėje? Kiek jie ten padarė tautos labui? Kiek mes padarėme? Ne, šie turtai irgi neapskaičiuojami ir nenusakomi. Viena tik svarbu: kad mes vieni kitus atjauštume, suprastume, kad turėtume tą patį siekimą idealą ir tą pačią viltį - laisvę.

Mums, šlapus vartų ar anapus vartų, yra tik viena tėviškė - Lietuva, kaip vaikai visada tėra pasaulio vieni tėvai.

Nuolatos prisimindami žuvusius ten ir čia, nulenkiame galvas: garbinguosius - pagerbti, apie ne taip garbingus - susimąstyti ir... pasimokyti. - Ateičiai.

Santa Monica, California

Is sol. D. Kočienienė plokštės pristatymo Arts kluba. Matyti Panamos gen. konsuls Angela Muiroz de Lew, Lietuvos gen. konsuls Jerkė Dauzvardienė, dr. E. Arlas ir solistės. Šlame koncerte juk konsuls perkirpo kaspiną. Dalyvavo penkų kontinentų konsulai su ponimais.

NELAUKTAI SUSTOJO GYVENIMO LAIKRODIS

A. a. vet. dr. Alfonsui Vileitai mirus

Šeštadienį, kovo 1 d., Paramus, N. J., dr. Buroko namuose prie jaukaus židinio dvi poros šnekučiavosi, valgė pietus ir dalinosi išpuodžiais. Burokai ypatingai džiaugėsi savo svečiais Izabele ir Alfonsu Vileitais, kurie juos apėmė iš Pensilvanijos. Izabelė Vileitienė ir dr. Burokienė — sėdėjęs stebėjosi savo vyrų įdomiomis diskusijomis, jų planais ir jų užsimojimais. Jie kalbėjo apie tas dienas, kai Vileitai pas juos iš Vokietijos atvyko prieš 30 metų, kaip jie pradėjo savo gyvenimą šioje naujoje šalyje ir kaip viskas iš taip mažų planų tapo dideliais pasiekimais. Alfonsas su žmona pasakojo apie savo planus naujų namų naujoje Pensilvanijos farmoje statymui. Jis sakė, kad už poros metų norės pereiti į ankstyvą pensiją ir tada tikrai pagyventi kaime ir daryti tai, ką jis visada norėjęs daryti. Visi su tuo sutiko ir visi jam to tarsi padėjo.

Tylą nutraukė Alfonsas, pradėdamas naują sakinį: Aš tau, Izabele, gražų namą pastatysiu ir po to... Tai buvo paskutiniai jo žodžiai, nes jis staiga sugriuvo ir rodė kvėpavimo ir pulso sutrikimus. Abu daktarai Burokai griebė jį gelbėti. Deja, širdies ataka buvo stipresnė ir ji nugalėjo mediciną — Alfonsas mirė savo žmonos rankose per kelias minutes.

Šitokios netikėtos mirtys pradeda dažniau ir dažniau užpildyti mūsų žinias. Pamažu ne vienas lietuvis, perkeliavęs Europą, Atlantą ir įvairias šio krašto valstijas, baigia savo laikrodžio judėjimą. Alfonsas irgi buvo vienas iš jų, kuriam gyvenimo laikrodis sustojo, kai jis turėjo geriausiai eiti ir kai gyvenimas jam rodė poilsio prosvaitę.

Alfonsas gimė 1920 m. gegužės 20 d. Rokiškyje ir užaugo savo tėvo dideliame ūkyje. Karo metų siaubo blaškomas jis pateko Vokietijon, o jo vyresnė sesuo su vyru ten taip pat kiek vėliau atsirado. Dar karo metu Alfonsas pradėjo studijuoti veterinariją Leipzigo universitete, bet prieš baigdamas mokslą turėjo iš ten pasitraukti, nes miestą užėmė Sovietų kariuomenė. Persikėlė į Miuncheną, kur po karo baigė universitetą, išgydamas veterinarijos daktaro laipsnį. Tuo metu jis Miunchene sutiko atvykusią Balfo igaliotinę Izabelę Rovaltę, kurią jis vedė Miunchene 1950 metais. Po to keliavė į JAV, pirmausia pas Izabelės gimines ir

Rimties valandėlei

(Atkelta iš 3 psl.)

Panašiai ir Bažnyčioje moterų pareigos, privilegijos, taigi ir teisės bus sprendžiamos pagal tai, kas pagal jų prigimtį tinka ar netinka. Kristus, išlaisvindamas ir pripažindamas moterims lygias teises su vyrais, moters prigimties nepakeitė. Moteris, turėdama lygias teises su vyru, vis dėlto nuo jo turi skirtis savo prigimtimi.

V. Rmš.

P & J AUTO SHOP

3403 West 63rd Street

TEL — 737-9737

TAISON

Motorus
Automatines Transmisijas
Stabdžius — Alternatorius
Starterius

Kelčiame motorų ir transmisijų
alyvą ir filtrus ir kitas sugedusias.

Sav. PETRAS PIŠNYS
ir JONAS GUDAITIS

Atdara 7 val. ryto iki 6 val. vak.
Sekmadieniais uždaryta

Mūsų kolonijose

Grand Rapids, Mich.

LIETUVISKŲ ŠOKIŲ GRUPĖ

Prieš kelias savaites vietiniame savaitraštyje "The Western Michigan Catholic" pirmą kartą pasirodė beveik viso puslapio dydžio su 2 didelėmis šokių nuotraukomis str. antrašte "Gabija — Lietuviškų šokių grupė". Amerikietė Virginia Braley smulkiau aprašo vadovės M. Žygaitės — Edkins šeima bei jos tėvelius. Toliau ji paminė akordeonistą Benijų Kušlį, aiškina pavadinimo prasmę, iškelia šokių vaidinimo idėją ir jos ryšį su senovės lietuvių padavimais, paduoda sąrašą

rankose. Alfonsas tai labai gerai žinojo, nes jis buvo religingas ir giliai tikintis katalikas. Gyvenimo laikrodis jam sustojo ne laiku, bet jo įmintos pėdos lieka gyvos jo šeimos narių, jo draugų ir pažįstamų atmintyse. Išsėkis ramybės, ilgamietis drauge!

Vytautas Bieliauskas

šokių ir kt. Pasirodo, kad žurnaliste buvo susitikusi su šokė- bja puikiai pasirodžiusi pernai Grand Rapids miesto festivalyje. Paminėta, kaip šokėjai buvo surengę Joninių laužą ir ten šokę rinkdami lėšas, kad šiais metais atrodė, jog amerikietė bandė trumpai atpasakoti Lietuvos praeitį ir pabrėžti, kaip gražiai jaunieji lietuviai atstovaudami tą praeitį išreiškia per savo tautinius

rūbus ir tautinius šokius. Esą Gailė bja puikiai pasirodžiusi pernai Grand Rapids miesto festivalyje. Paminėta, kaip šokėjai buvo surengę Joninių laužą ir ten šokę rinkdami lėšas, kad šiais metais atrodė, jog amerikietė bandė trumpai atpasakoti Lietuvos praeitį ir pabrėžti, kaip gražiai jaunieji lietuviai atstovaudami tą praeitį išreiškia per savo tautinius

Straipsnis turiningas ir puikiai patarnavo lietuvių kultūros iške-

BEATRICE MARIE SMITH

BUKAUSKAITĖ

Gyveno 8425 So. Luella Avenue, Chicago, Illinois.
Mirė 1980 m. kovo 20 d., 8:45 val. ryto, sulaukus 66 m. amž.
Gimė Chicago, Illinois.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Allen G., duktė Mary Ann Durt, žentas Joseph, 3 anūkai Bryan, Rodney ir Andrew, brolis Leonard Bukauskas su žmona Eleanor ir šeima, gimines Edward Sharka, Alfonsas Butkus, Walter Sharka, Julia Michnick, Marcela Diekon, Aurelia McNamara, Helen Sabourin, Valerie Wilson ir jų šeimos, Zerbian šeima bei kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Vėlonė buvo našlė a. a. Gilbert A. Smith.
Kūnas bus pašarvotas šeštą, 6:30 val. vak. DeYoung-Vroegh koplyčioje, 649 East 162nd St., South Holland, Illinois. Laidotuvės įvyks pirmadienį, kovo 24 d. Iš koplyčios 8:45 val. ryto bus atlydėta į Sv. Petro ir Povilo bažnyčią, kurioje įvyks ged. pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero liet. kapines. Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnus, duktė, žentas, anūkai, brolis ir kiti gimines.
Laid. direkt. Frank Leonard Bukauskas, tel. 264-2228 ar 333-7000

A. + A. RUTH P. NORMAN

Gyveno Elmhurst, Illinois.
Mirė kovo 20 d., 1980 m., 11:50 val. ryto, sulaukus 48 m. amžiaus.
Gimė Chicago, Illinois.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Everett, 3 dukterys Lynn Mounce, Carol Bilek, žentas Edward ir Mary Ann Norman, motina Anna Martinka, sesuo Anne Brunderman, 2 anūkai, kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas sekmadienį nuo 2 iki 9 val. vak. Pedersen - Ryberg koplyčioje, 435 N. York Road, Elmhurst, Ill.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, kovo 24 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į St. Bernardine's parapijos bažnyčią, 7246 Harrison, Forest Park, Ill., kurioje 10 val. įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Queen of Heaven kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Vyrai, dukterys, žentas ir anūkai.

Laid. direkt. Pedersen - Ryberg. Tel. 834-1132.

A. + A. ANTANUI BACEVIČIUI

mirus,

žmoną ELENĄ ir kitus GIMINES nuoširdžiai už-
jaučiame.

Bronė ir Stasys Juozapavičiai

Mylimam tėveliui

A. + A. ADOMUI LAŽAUSKUI

Lietuvoje mirus, skausmo valandoje nuoširdžiai už-
uojautą reiškiamo sūnui VYTAUTUI LAŽAUSKUI
ir šeimai.

Vitalis ir Modesta Umbrasai

Brangiai Motinai Lietuvoje mirus,

DR. JONĄ ŠALNĄ ir ŠEIMĄ

nuoširdžiai užjaučiame.

Ona ir Petras Abromaičiai

Mieliems

DR. JONUI IR JANINAI ŠALNAMS,

netekus brangios motinos ir uošvės, priglautos
amžiams tėvynės žemėje, gili užuojauta.

Stasė ir Ignas Labanauskai

DRAUGAS, šeštadienis, 1980 m. kovo mėn. 22 d.

7

limui. Žinoma, gal tai korespon- gaitė yra labai rimta t. š. ži-
dentei niekas nepasakė, jog ta gru- novė, jos šokėjai labai gražiai pa-
pė buvo įsteigta beveik prieš 30 sirodė dabar per Vasario 16-tos
metų. J. Puodžiūnienės ir kitų meninę dalį Visi linki Gabijai
vardu. Dabartinė vadovė M. Žy- stiprėti. K. Anulis

BĖGOME NUO TERORO

Iš tėvynės išbėkusių atsiminimai

Redagavo JUOZAS PRUNSKIS

Šioje knygoje skaitytojas ras įvairių luomų, visokių profesijų, įvairaus amžiaus žmonių liudijimus, pergyvenimus, bolševikų oku- pacijos metu barbariškus žudymus, arba išgyventus mirtinus pavojus bėgant jūra ar prasiveržiant pusnėmis nuklotais kalnais. Tai 39 autorių atsiminimai, pareiškimai surinkti į šį leidinį.

Išleido Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinė, Čicaga 1980 m.

Spausdino DRAUGO spaustuvė. Didelio formato, 284 pusl. Kaina su persiuntimu \$ 7.85.

Illinojaus gyventojai dar pridėda 42 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. U.S.A.

E U D E I K I S

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. VIrginia 7-6672

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1003

APLINK MUS

× **Marijonų bendradarbių** 53-čiasis seimas bus rytoj, kovo 23 d., Marijonų vienuolyno koplyčioje ir svetainėje (6336 So. Kilbourn Ave.). Šv. Mišias laikys ir pamokslą pasakys vienuolyno vyresnysis kun. Viktoras Rimšelis, vargonais gros muz. Marytė Mondeikaitė-Kutz. Apie 12 val. vienuolyno svetainėje bus bendri pietūs, o po pietų — seimo svarstymai. Skyriai yra jau pasiruošę ir kitos organizacijos paskyrusios savo atstovus. Laukiami ir svečiai.

× **Irena Kerelienė**, Liet. Skautų Seserijos Vyriausia Skautininkė, išvyko į Washingtoną lankyti skautų "Pušyno" draugovę, dalyvauti jų rengiamose Kaziuko mugėje ir sueigoje, aplankyti skautų vadovus ir pasitarti skautiškais reikalais. Ji tikisi Washingtono aplankyti Lietuvos pasiuntinybę ir kitas lietuviškas institucijas. Grįš ateinančios savaitės vidury.

× **Stanley Petrulis**, Indiano universiteto dėstęs muziką, neseniai Illinois universitete, Urbanoje, gavo muzikos daktaro laipsnį už studijas kompozicijoje. Indiano universitete Terre Haute mieste vasario 29 d. surengtame koncerte buvo atliktos trys jo kompozicijos. Dr. S. Petrulis tėvas Stasys Petrulis yra vaistininkas, dabar dirba Harriet Lescausko vaistinėje Bridge porte.

× **Kun. Ant. Saulaitis, SJ**, išvyko į Connecticutą, pas savo sunkiai susirgusį tėvą, buvusį Liet. skautų pirmijos pirmininką.

× **Giedros korp.** vyresniųjų giedrininkių visuomeninių rūšių rošiamos rekolekcijos įvyks kovo 27-29 d. 7:30 v. v. įėjusių koplyčioje. Sekmadienį 10 v. r. Mišios, po Mišių pusryčiai Jaunimo centre. Rekolekcijas ves kun. J. Vaišnys.

× **1980 m. grupinės kelionės į Lietuvą.** Pasirinkite jums patogų bet kurį metų laiką. Neaukštes kainos, malonus pataravimas. Užpildomi kvietimai giminėms į JAV arba jūsų prašymai keliauti į Lietuvą ilgesniam laikui su giminiais kvietimais. Kreiptis: Danutė Žilinskienė, 6833 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 476-3803. (sk.)

× **Miami Lietuvių Klubui** reikalingas prižiūrėtojas. Pateikiamas para. Duodamas butas ir geros sąlygos. Kreiptis: Klubo prezidentė Sofija Šepetienė, 9140 Abbott Ave., Surfside, Florida 33154. Tel. (305) 868-1199. (sk.)

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimėjimais. Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747 (sk.)

× **Akciniai siuntiniai į Lietuvą.** Kreipkitės į V. Karosaitę, Optical Studio, 7051 S. Washington Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-6766. (sk.)

× **Amerikos Lietuvių Bibliotekos** Leidyklos rengiamas kultūrinis vakaras su įdomia programa bus šį šeštadienį, šandien, 7:30 val. vakare Jaunimo centro didžiojoje salėje. Bilietai gaunami Vaznelių prekybos namuose. (pr.)

DENGIANE IR TAIŠOME VISŲ RŪŠIŲ STOGUS Už savo darbą garantuojame ir esame aprausti. Skambinkite **ARVYDUI KIELAI** Tel. — 434-9655

× **Angelė Katelienė**, Vlados Žemlauskienės iš Meriden, Conn., pusseserė (ne dukra, kaip vakar dienos "Drauge" išspausdinta) palydėjo viešniai "Draugą" ir pavežėjo po Chicago, lankant giminės, draugus ir pažįstamus. V. Žemlauskienė yra apsisistojusi pas savo dukterį Dainą Žemlauskaitę, kuri turi savo dekoratyvinio meno įstaigą miesto centre. Viešnia iš Chicago išvyksta sekmadienį po pietų.

× **Kun. Pijus Dambrauskas**, buvęs Vilkauskio, vėliau Medelino, Kolumbijos, kunigų seminarijos profesorius, Marijampolės mokytojų seminarijos direktorius, ilgai gyvęs Chicagoje, dėl susilpnėjusios sveikatos persikėlė į Matulaičio namus Putname. Jo dabartinis adresas: Matulaitis Nursing Home, Inc., Thurber Rd., Putnam, Conn. 06260.

× **Gavėnios nuotaitos** bus perduodamos Lietuvos sodyboje šį sekmadienį nuo 2 val. po pietų. Užkandis. Visi laukiami.

× **Sol. Nerija Linkevičiūtė** ir **Bernardas Prapuolenis** atliks meninę programą Ill. Lietuvių gydytojų. Dantų gydytojų organizaciją ir Pagalb. liet. gyd. žmo. nuo vienetų rengiamam banketui, kuris bus balandžio 26 d. Beverly Country Club salėje.

× **P. Tamošiūnienė** ir **I. McEwen** (ne McEmers, kaip klaidingai buvo paskelbta) su kitomis Marijonų bendradarbių draugijos Cicero skyriaus narėmis rūpinasi, kad seimas, kuris vyks rytoj, gerai pasisektų.

× **Dr. Alvydas Konca**, Mill Valley, Calif., atnaujindamas prenumeratą, atsiuntė ir 22 dol. auką. Nuosirdžiai dėkojame už paramą ir skelbiame Garbės prenumeratoriui.

× **Lietuviškų knygų** "Drauge" už didesnę sumą nusipirko prof. B. V. Mačiūka, Ramutė Plioplytė.

× **Adolfas Armalis**, St. Petersburg Beach, Fl., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 12 dol. auką. Dėkojame.

× **Čikagos Vyčių Choro** metinis banketas įvyks š. m. balandžio mėn. 19 d., 7 val. vak. Vyčių salėje. Bus trumpa meninė programa, šilta ir šalta vakarinė. Šokiama groso Wally Tencinger orkestras. Veiks baras ir loterija. Lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti, su vyčiais metiniame pobūvyje pabendrauti. Įėjimo auka 12 dol. asmeniui. Vietas rezervuoti pas Julie Zakarkienę tel. 434-7785. (pr.)

× **Lietuvos Dukterų** dr. jos tradicinis pavasario balnas bus gegužės 24 d. Jaunimo centre. Programą atliks sol. Margarita Monikienė, su birbyne Rimaudas Kasilius. Jiems akompanuos Vida Kazlauskaitė. Šokiama groso Liubmiron Bichnevičiaus orkestras. Šalta-karšta vakarienė, ruošta Onos Norvilienės. Bus brangių ir mažesnių dovanų laimėjimas. Status užsakyti ir bilietus įsigyti draugijos patalpose — 2735 W. 71 St. tel. 925-3211; ir vakarais pas parengimų vadovę Valę Rumšienę tel. 476-5059. (pr.)

× **Visi kviečiami** apsilankyti naujoje Lietuvių kolonijoje — Sunny Hills, Floridoje — Gegužės 17, 18, 19 d.d. Visi kurie įdomaujasi — skambinkit komitetininkams: M.P. Kiela Chicago 312-737-1717

V. Beleckas Sunny Hills 904-773-3333

J. Mikonis Clevelande 216-531-2190

D. Dulaitis Detroitė 313-230-2969

R. Ketys New Yorkas ir New Jersey 212-769-3300 (sk.)

"Lietūnas", tautinių šokių veteranų grupė, su vadove Nijole Jasėnaitė - Pupienė (stovi viduryje).

Nuotr. A. Pupias

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

AR PAŽISTATE LĖTŪNĄ

Ne, tai ne vienas asmuo, bet 34 asmenų tautinių šokių grupė, kuri ruošiasi VI-jai Tautinių šokių šventei.

Kalbant apie tautinius šokius, prieš akis paprastai stoja jauni, moksleiviai ar studentai, šokėjai, tačiau Lėtūnas ne įprastinė grupė: ją sudaro šokėjai-veteranai, vieni pusamžį peržengę kiti prie jo beartę. Prieš 20-30 metų jie visi yra šokę tai vienoje, tai kitoje tautinių šokių grupėje. Dabar, prisimindami jaunus dienas, jie entuziastingai susibūrė į Lėtūną pasiruošti ateinančiai šventei.

Lėtūno grupę įvairi: čia rasi profesorius ir sekretorius, gydytojų ir mokytojų, inžinierių, laborantų ir lėktuvų pilotų. Bet juos visus jungia meilė lietuviškam šokiui. Su bėgančiais metais jie tos meilės ne tik neprarado, bet ją įdiegė ir savo vaikams. Daugelio Lėtūniečių sūnūs ir dukros priklauso tautinių šokių grupėms. Džiugu, kad šiais "kartų atotrūkiu" laikais mūsų tėvai ir vaikai randa tokių gražių bendrų interesų.

Iš šalies pažvelgus į linksmas ir darbingas Lėtūno repeticijas, į tų lietuviško šokio entuziastų norą "nususileisti" jaunimui, atrodo, kad Lėtūnas toli gražu ne toks lėtas.

Gyvybės ir puikios nuotaitos Lėtūniečiams įkvepia ir jų energingoji vadovė Nijolė Pupienė. Lėtūno grupė yra ypatingai didžiulioji, nes Nijolė yra visos VI-sios Tautinių šokių šventės vyriausioji vadovė. Ši šventė vyks antroji, kurioje Lėtūnas dalyvaus.

Sėkmės Lėtūnui ir iki pasimatymo Chicago amfiteatre liepos 6 d.

× **"Laisvų lietuvių"** 30 metų sukakties minėjimas bus balandžio 13 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Jaunimo centro kavinėje. Sveikinimo žodį tars Ingrida Dublėnė, JAV Kultūros tarybos pirmininkė. Bus įteiktos premijos konkurso laimėtojams. Meninę programą atliks Jūratė Tautvilaitė, Rūta Pakšaitė ir Rimaudas Kasilius. Po programos — vaišės. Auka: suaugusiems — 5 dol., jaunimui — 2 dol. Labai prašome bilietus įsigyti iš anksto, kad žinotume, kokiam skaičiui žmonių paruošti vaišės. Bilietai — Vaznelio prekybos ir "Laisvų lietuvių" administracijoje. (pr.)

× **III. Liet. Gydytojų ir Dantų Gyd. dr. ja.** po sėkmingų pasirodymų praėjusioje šiais metais pakviesta dalyvauti su moksline programa Midwest Clinical Conference, Conrad Hilton Hotel, Chicago, Ill., kovo 30 d., 12 val. Programoje priešiškai ir paskaitos. Visi gydytojai, med. studentai, ponios ir svečiai kviečiami kuo gausiau dalyvauti. Rezervacijos būtinai. Skambinkit Ritai Kisielienei tel. 441-8137 arba Stasei Labanauskienei tel. 476-3319. (pr.)

× **Dail. Povilo Kaupo** paveikslą, Norman Burstein kailį ir D. Kurauskienės tortą bus galima laimėti Am. Liet. Bibliotekos leidyklos vakare šandien 7:30 val. vak. Jaunimo centre. (pr.)

× **Aušros Vartų Tunto** 30-ties metų sukaktinis vakaras įvyks bal. 12 d., 7 val. vak. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Programą atliks "Šaltinio" teatro grupė. Dėl rezervacijų skambint 458-5181. (pr.)

× **Kražių monografijai** aukas siūsti: Jonas Žadeikis, 6522 So. Rockwell, Chicago, Ill. 60629. Čekių rašyti Kražiai Fund. (pr.)

× **"Jūratė ir Krapštytė", "Spiegliačiū Gražuolė", "Meškinukų Brūdosiuką"** ir kitas "pertvarkytas pasakėles" suvaidins Rasos Šoliūnaitės vadovaujama "Spindulio" tautinių šokių grupė Am. Liet. Bibliotekos leidyklos rengiamame vakare Jaunimo centre šandien 7:30 val. (pr.)

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS

Lietuvių Tautodailės institutas Chicago skyriaus steigiamasis susirinkimas įvyko kovo 16 d. Jaunimo centre. Instituto narių Ald. Veselkienės žodžiais tariant, mes turime organizuoti veikti, nes pavieniams, neorganizuotiems asmenims yra mažai galimybės meniškai išugdyti ir visuomenei pristatyti tautodailės darbus. Taip pat liaudies meno tradicijų puoselėjimas, testinimas ir jų perdavimas jaunimui yra labai svarbi mūsų pareiga. Institutas turėtų būti ne tik tautodailės, bet ir tautinės kultūros, tautinės istorijos, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, tautinės tautosakos, tautinės religijos, tautinės medicinos, tautinės teisės, tautinės ekonomikos, tautinės politikos, tautinės socialinės, tautinės kultūros, tautinės filosofijos, tautinės literatūros, tautinės dailės, tautinės muzikos, tautinės sporto, tautinės šokių, tautinės liaudies meno, taut